

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**TRESTNÉ ČINY V SILNIČNÍ DOPRAVĚ – DROGY
V SILNIČNÍ DOPRAVĚ**

Autor práce: Dalibor Vanča, DiS.
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: JUDr. Jan Bouchal
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Janu Bouchalovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

VANČA, D. *Trestné činy v silniční dopravě – drogy v silniční dopravě: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2018. 57s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Jan Bouchal.

Klíčová slova: drogy, návykové látky, ovlivnění, řidič, trestný čin

Bakalářská práce je zaměřena na velmi nebezpečné jednání řidičů motorových vozidel, kteří se svým jednáním, ovlivněním drogou, dopouštějí především trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky. V hlavní části bakalářské práce jsou obsaženy nejčastěji užívané drogy českými řidiči, jejich vliv na lidský mozek a tím i vnímání reality ovlivněných řidičů. Z toho jsou vyvozeny nejběžnější projevy na venek, které je možné vysledovat v případě silniční kontroly kontrolujícím policistou. Další částí bakalářské práce jsou jiné trestné činy, kterých se ovlivněný řidič může díky svému stavu dále dopustit. Na závěr práce je doporučení pro kontrolující policisty, jak postupovat při silniční kontrole.

ABSTRACT

VANČA, D. *Crime offenses in road traffic - drugs in road traffic: bachelor thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2018. 57 p. Supervisor: JUDr. Jan Bouchal.

Key words: drugs, addictive substances, influencing, driver, crime offense

This bachelor thesis focuses on very dangerous action of the drivers of motor vehicles who commit a criminal act under the influence of addictive substances. The main part of the bachelor thesis contains the most often used drugs by the czech drivers, their influence on the human brain and so on perception of reality of influenced drivers. The most common manifestations, which can be observed by the police officers during roadside checks, are deduced from this. In the next part of the bachelor thesis there are other criminal offenses that can be comitted by the influenced drivers because of their state. In conclusion, there is a recommendation for inspecting police Officem on how to act in case of roadside check.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Základní pojmy	11
2.1 Trestný čin.....	11
2.2 Návyková látka.....	11
2.3 Omamné, psychotropní a ostatní látky	11
2.3.1 Omamné látky	11
2.3.2 Psychotropní látky.....	11
2.3.3 Ostatní látky	12
2.4 Droga	12
3 Návykové látky – drogy	13
3.1 Konopné	13
3.1.1 Marihuana	13
3.1.2 Hašiš.....	15
3.2 Halucinogeny.....	16
3.2.1 Psychoaktivní houby	16
3.2.2 Psychoaktivní rostliny.....	17
3.2.3 LSD	18
3.3 Stimulační.....	19
3.3.1 Pervitin	19
3.3.2 Efedrin.....	20
3.3.3 Kokain.....	21
3.3.4 Extáze (MDMA)	22
3.4 Opiáty a opioidy	23
3.4.1 Braun.....	24
3.4.2 Heroin.....	25
3.5 Těkavé látky – organická rozpouštědla	26

3.5.1	Éter	27
3.5.2	Aceton	27
3.5.3	Toluen	27
3.5.4	Rajský plyn	28
3.6	Léky	28
3.6.1	Subutex	28
3.6.2	Metadon	29
3.6.3	Kodein	30
3.6.4	Benzodiazepiny	30
4	Trestné činy v silniční dopravě	32
4.1	Úmyslné trestné činy	32
4.1.1	Ohrožení pod vlivem návykové látky	32
4.1.2	Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání	33
4.1.3	Neoprávněné užívání cizí věci	33
4.1.4	Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku	34
4.2	Nedbalostní trestné činy	34
4.2.1	Usmrcení z nedbalosti	35
4.2.2	Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti	36
4.2.3	Obecné ohrožení z nedbalosti	36
4.2.4	Poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení z nedbalosti	37
5	Metody a prostředky policistů	39
5.1	Postup při zastavení vozidla	39
5.1.1	Zastavení vozidla při jízdě	39
5.1.2	Zastavení vozidla na statickém místě	41
5.1.3	Zastavení vozidla jiným způsobem	41
5.1.4	Postup při kontrole řidiče a vozidla	43
5.2	Postup provedení orientačního vyšetření na přítomnost JNL	44
5.2.1	Dräger DrugTest® 5000	45

5.2.2	DrugWipe® 5 S.....	46
5.3	Postup v případě pozitivního orientačního vyšetření	47
	Závěr	49
	Seznam použitých zdrojů	51
	Přílohy	55

Úvod

Silniční doprava je nedílnou součástí dnešního civilizovaného světa. Díky navyšující se globální potřebě přesunu osob nebo množství komodit z jednoho místa na druhé a větší vzdálenosti se tak obrazně zkracují, je společností uměle vyvíjen tlak na rozšiřující se potřeby v silniční oblasti. V reakci na tyto potřeby automobilky celého světa rozšiřují svůj vývoj a výrobu vozidel. Díky tomu se motorová vozidla stávají stále dostupnější široké veřejnosti a dochází tak k rozšiřování množství provozovaných vozidel.

S rozšiřujícím se množstvím provozovaných vozidel dochází také k navyšování rizikovosti a nebezpečnosti silničního provozu. To, že automobilky vyvíjejí stále bezpečnější vozidla, která jsou doplněna o různé asistenty dohlížející a zajišťující bezpečný provoz těchto vozidel nemění fakt, že hlavním a zároveň nejrizikovějším článkem v motorovém vozidle je člověk, jakožto řidič.

Někteří lidé z nejrůznějších pohnutek holdují návykovým látkám, potažmo drogám, které jim do života vnášejí vzrušení, jiný pohled na realitu, podporu nebo otupění smyslů. Umělým ovlivněním psychického rozpoložení uživatele užitím drog může v určitých případech dojít i k pozitivním účinkům. Velmi častým a cíleným užíváním drog v kombinaci se silniční dopravou je potřeba „vydržet za volantem“ co nejdéle a zajistit tak vyšší produktivitu z pohledu ekonomického. Tato problematika je často a úzce spjata s profesionálními řidiči, u kterých nebývá dohled dle AETR¹, jimiž jsou například řidiči taxislužeb a řidiči dopravců s vozidly do 3,5t. Zde by se dalo hovořit o vědomém a cíleném užívání drog. Nevědomost nebo spíše nedbalost bývá u řidičů, kteří řídí motorová vozidla ještě ve stavu, kdy jsou stále ještě pod vlivem drog, ale jejich výdrž při řízení není hlavním cílem.

Ve všech případech ovlivnění řidiče drogou se zvyšuje nebezpečnost a rizikovost již tak zhuštěného a samo o sobě rizikového silničního provozu, což vede k ohrožení života a zdraví účastníků silničního provozu, potažmo jejich majetku. V jistých případech, kdy míra ovlivnění řidiče je více než hraniční pro přestupkové jednání, jedná se o trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky uvedené v § 274 trestního zákoníku.

---

¹ Evropská dohoda o práci osádek v mezinárodní silniční přepravě.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Bakalářské práce na téma „Trestné činy v silniční dopravě – drogy v silniční dopravě“ popisuje a hodnotí způsoby odhalování trestných činů, kterých se dopouštějí řidiči motorových vozidel. V případě silniční kontroly ze strany policisty provádějícího dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu ve smyslu zákona číslo 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, pak další postup policejního orgánu při pozitivním zjištění ovlivnění drogou.

V první části bakalářské práce je vysvětlení základních pojmů problematiky drog a návykových látek mimo alkoholu v kombinaci se silniční dopravou a dále seznam nejčastěji užívaných drog na území České republiky, spolu se základní charakteristikou jednotlivých drog, jejich účinků a projevů ovlivněného jedince na venek, které je možné při silniční kontrole pozorovat.

V dalších částech bakalářské práce jsou uvedeny právní kvalifikace trestných činů, kterých se ovlivněný řidič motorového vozidla může dopustit, pokud motorové vozidlo řídí. Dále metody a prostředky, které jsou Policií České republiky využívány k odhalování řidičů motorových vozidel ovlivněných drogou, popřípadě jinou návykovou látkou mimo alkoholu.

Teoretická část práce je zpracována na základě analýzy odborné literatury a dokumentů, právních předpisů, vyhlášek a internetových zdrojů týkajících se dané problematiky. Účelem analýzy a tedy cílem bakalářské práce je sestavit metodickou pomůcku pro policisty, která by pomohla ujednotit postup při odhalování a prokazování přítomnosti návykové látky, drogy, u řidiče motorového vozidla. Druhotným cílem je sestavit seznam nejčastěji užívaných drog a jejich projevy na venek.

V závěru bakalářské práce je provedeno shrnutí celé problematiky drog v silniční dopravě a jsou navrženy alespoň minimální postupy pro policisty provádějící silniční kontrolu se zaměřením na drogy a návykové látky mimo alkoholu, které by mohly pomoci při odhalování a prokazování přítomnosti návykové látky, drogy, u kontrolovaného řidiče motorového vozidla na základě osobních zkušeností s odhalováním v terénu.

2 Základní pojmy

2.1 Trestný čin

Pojem trestný čin je uveden v § 13 odstavce 1 zákona číslo 40/2009 Sbírky, trestní zákoník, kde „*Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.*“². Z toho vyplývají i dané zásady zákonnosti a subsidiarity uvedené § 12 téhož zákona, kde – není trestného činu bez zákona (z latiny *nullum crimen sine lege*) a žádného trestu bez zákona (z latiny *nulla poena sine lege*).

2.2 Návyková látka

Návyková látka je jasně a přesně definována v § 130 zákona číslo 40/2009 Sbírky, trestní zákoník, kde „*Návykovou látkou se rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.*“³.

2.3 Omamné, psychotropní a ostatní látky

V širším pojetí tak lze označit kteroukoliv látku, která primárně nebo druhotně ovlivňuje centrální nervový systém člověka a způsobující tak dočasné změny ve vědomí, náladě, chování a vnímání reality uživatele takové látky.

2.3.1 Omamné látky

Omamnými látkami jsou označeny látky, u kterých je zvýšené riziko vytvoření závislosti a psychických změn v psychickém stavu jejich uživatele. Seznam omamných látek je přílohou č. 1 až 3 k nařízení vlády č. 463/2013 Sbírky, Nařízení vlády o seznamech návykových látek.

2.3.2 Psychotropní látky

Psychotropními látkami jsou látky aktivně ovlivňující psychiku a duševní procesy člověka. Seznam těchto látek je přílohou č. 4 až 7 k nařízení vlády č. 463/2013 Sbírky, Nařízení vlády o seznamech návykových látek.

---

² ČESKO. Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 13 odstavec 1.

³ ČESKO. Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 130

2.3.3 Ostatní látky

Ostatními látkami jsou zpravidla zbylé látky, které nejsou uvedeny v přílohách č. 1 až 7 k nařízení vlády č. 463/2013 Sbírky, Nařízení vlády o seznamech návykových látek a které aktivně a nepříznivě působí na psychiku člověka, jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti a sociální chování v prostředí, v němž žije. Nejčastěji se jedná o látky nacházející se v domácnostech, průmyslu a v distribuci bez většího státního dozoru. Těmito látkami jsou ředidla, činidla, čistidla, náplně hasicích přístrojů aj.

2.4 Droga

Veškeré látky označované jako droga jsou z pohledu českého práva spíše hovorovým významem. V zákonech je možné se setkat s pojmem „Návyková látka“, viz výše. Droga je obecně léčivo syntetického a organického původu. Jedná se o látky ovlivňující lidský organizmus, nejčastěji psychoaktivně. V poslední době jsou drogami označovány zpravidla nelegálně získávané a užívané látky, na kterých si jejich uživatelé mohou vytvořit silnou závislost.

Drogou se dnes označují i jiné oblíbené situace, na kterých si člověk může vytvořit jistou závislost. Závislost na adrenalinových zážitcích – seskok padákem, bungee jumping⁴, rychlá jízda, dále závislost na sexu, hazardních hrách aj.

---

⁴ Adrenalinová aktivita, při které je člověk za kotníky přivázán na elastické lano a skáče z velké výšky. Nejčastěji z mostu nad vodní plochou.

3 Návykové látky – drogy

Drogou je látka ovlivňující lidské tělo a především lidskou psychiku. Časté užívání vede k vytvoření určitého stupně závislosti a může vést i k úmrtí uživatele. Drogy lze rozdělit na syntetické, které jsou uměle a chemicky získávané z jiných látek a přírodní, kterými jsou rostliny nebo její části a části živočichů, nebo produkty jejich metabolismu.

Nejběžnější aplikací drog je kouření (tabáku vizuálně podobné sušiny nejčastěji konopných sušin), „šňupání“ (vdechnutí práškové podoby nosem), nitrožilní podání (roztok injekční stříkačkou), perorální podání ve formě tablet, popř. rozpuštění v nápojích, inhalace (ředidla) a další kontakt práškové podoby se sliznicí na intimních místech.

3.1 Konopné

Tato skupina označuje drogy, které jsou v naší společnosti mimo alkoholu nedostupnější drogou, byť se jedná o látky zákonem zakázané. Povolené jen ve výjimečných případech, ale vždy ze zdravotního hlediska v přesně vymezených případech. V našich zeměpisných podmínkách není problém konopné rostliny pěstovat.

Skupinu uživatelů konopných drog nelze snadno „otypovat“, protože se jedná o uživatele všech věkových skupin od nezletilých osob až po důchodce i napříč sociálními vrstvami společnosti. Jsou zde zastoupeni jak každodenní uživatelé, kteří se aplikací neváží na žádnou zvláštní situaci a aplikaci vnímají jako běžnou součást jejich každodenního života. Oproti tomu příležitostní uživatelé konopné drogy ji aplikují v souvislosti s nějakou kulturní nebo společenskou akcí.⁵

V případě řízení motorového vozidla osobou ovlivněnou konopnou drogou je u této snížena reakční schopnost, špatná adaptace zornic očí na světelné podmínky, bezstarostnost, nemožnost správného odhadu vzdálenosti, přehlížení značení.

3.1.1 Marihuana

Nejlépe dostupná a nejvíce užívaná droga mimo alkoholu v České republice. Mezi svými uživateli bývá velmi často označována názvy jako např. *tráva*, *ganja*, *skéro*, *čudka*, *skank* či *skunk*, *marjána*. Pěstuje se často svými uživateli v letním období

---

⁵ BLAŽEJOVSKÝ, M. *Drogy v dopravě*, Praha, 2015, s. 37.

bud' ve venkovním prostředí v běžném nebo kokosovém substrátu, mimo dohled běžného obyvatelstva, nebo ve větším množství celoročně v tzv. pěstírnách pod umělým osvětlením a hydroponickým způsobem vyživování⁶ s propracovanou ventilací, protože tyto rostliny mají své typické a silné aroma, což by vedlo k odhalení takovýchto nelegálního pěstování.

„Marihuana je konzervovaná léčivá látka, ale též psychotropní látka, která se získává usušením květenství samičích rostlin konopí s obsahem tetrahydrocannabinolu (THC, jinak kanabinoid) nad 0,3%. V České republice je legální pouze na lékařský předpis.“⁷. Uvedené látky obsahuje i samčí rostlina konopí, ale oproti samičí obsahuje mnohonásobně menší množství aktivní látky.

Obecné označení aktivní látky je THC a ta se pohybuje v rozmezí 0,5-10% v závislosti na druhu a typu rostliny. Nejčastější užití marihuany je kouřením drcené sušiny listů a květů (tzv. palic) rostliny ve formě balené cigarety o objemu 0,5-1g drtě. Takovéto cigarety se mezi uživateli označují jako *joint*, či *brko*. Bez užití cigaretového papírku je možné kouřit připravenou drť za užití běžné dýmky, popř. inhalovat pomocí vodní dýmky. Nepříliš častou aplikací je perorální způsob, kdy se konopná drť přidává do pokrmů, nebo se z něj dělá čaj, či mléko zvané *bhanga*.

Příznaky ovlivněné osoby:

panika, úzkost, zarudlé oči, snížené reakční schopnosti, euforie nebo útlum, zápach po konopí, zvýšená chuť k jídlu, sucho v ústech, zvýšený srdeční tep.

Doba možnosti detekce THC z biologického vzorku testované osoby

„Doba, po kterou je možné užití drogy zjistit, se může u jednotlivých uživatelů značně lišit. Vždy závisí na váze a metabolismu konkrétní osoby, na požitém množství a síle (čistotě) drogy, na pravidelnosti užívání a ve většině případů i na způsobu užití. Vliv má i zvolený vzorek (moč, sliny, pot, krev, vlasy) a testovací metoda (citlivost testu).

⁶ Hydroponie je pěstování rostlin bez půdy v živném roztoku. Zdroj WWW: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Hydroponie>>.

⁷ *Marihuana* [online]. 2018 [cit. 2018-01-25], Wikipedie. Dostupné z WWW: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Marihuana>>.

Obecně lze stanovit tyto orientační doby záchytu:

- THC v moči: cca 2 až 3 dny při jednorázovém užití,
cca 1 až 3 měsíce při pravidelném užívání
- THC ve slinách: cca 12 až 24 hodin
- THC v krvi: maximálně cca 2 týdny
- THC ve vlasech: cca 3 měsíce (záleží na délce vlasů)⁸

3.1.2 Hašiš

Takovéto označení nese pryskyřice získaná z rostlin konopí a může dosahovat s ohledem na druh a kvalitu rostliny v průměru přibližně 20%⁹ THC, což je v porovnání s marihuanou výrazně vyšší hodnota. Získání pryskyřice je vcelku náročná procedura. „Nejdostupnější a asi nejčistší způsob oddělení pryskyřice je přes jemné síto (průměr oka 0,1-0,2 mm). Takto vzniklý prášek se nazývá *kief* a za užití tepla se dále lisuje do bloků hašiše. Další způsoby zahrnují tření květenství v rukách, kde na dlaních ulpívá vrstva pryskyřice zvaná *čaras*, která se následně ostrým předmětem seškrabává a opět se lisuje do bloků. Další z možností je extrakce pryskyřice vylouhováním v organických rozpouštědlech, které se pak beze zbytku odpaří.“¹⁰

Barva hašiše je zpravidla závislá na zvoleném způsobu a proceduře získání a může být hnědý, tmavě zelený až černý. Obvykle je v pevném stavu ve, kdy po zahřátí měkne. Mimo to také existuje hašišový olej, který se získává extrakcí za užití butanu nebo v nepolárních rozpouštědlech¹¹. Jedná se však o náročnou a nebezpečnou proceduru. Vysoká hořlavost butanu. Kvalita hašiše se pozná podle drolení. Čím méně se drolí, tím je kvalitnější. Nejvyšší vypadá jako plastelína, nedrolí se a je nazýván *plastik*, protože obsahuje velké množství pryskyřice.

Aplikace hašiše je podobná jako u marihuany. V případě kouření jen s tím rozdílem, že hašiš se rozdrolí v množství menším než 250mg do tabáku a s tímto následně ubalí. Aplikace za užití vodní dýmky je shodná. Nejčastěji se však míchá s něčím, co obsahuje tuky, např. jogurt, mléko atp., protože účinná látka je rozpustná právě v tucích.

⁸ *Drogový test THC z moči*. [online]. [cit. 2018-01-30], IVD Biotech. Dostupné z WWW: <<http://www.drogovy-test.cz/sk/17-drogovy-test-thc-z-moci-marihuana-hasis-5-ks.html>>.

⁹ MIOVSKÝ, M. *Konopí a konopné drogy: Adiktologické kompendium*, Praha: Grada, 2008, s. 128.

¹⁰ *HAŠIŠ* [online]. 2017 [cit. 2018-01-26], Wikipedie. Dostupné z WWW: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Ha%C5%A1i%C5%A1>>.

¹¹ Nejčastěji užívaná nepolární rozpouštědla jsou tetrachlormethan, diethylether a benzen. Zdroj WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Nepol%C3%A1rn%C3%AD_rozpou%C5%A1t%C4%9Bdlo>.

Příznaky ovlivněné osoby:

shodné jako u marihuany, především zarudlé oči, euforie nebo útlum, chuť k jídlu.

Doba možnosti detekce THC z biologického vzorku testované osoby je shodná jako u marihuany uvedené v předchozí kapitole 3.1.1.

3.2 Halucinogeny

Jsou skupinou psychoaktivních drog, které výrazně působí na vnímání okolního světa, myšlenek, emocí a pocitů. Projevem jsou u uživatele halucinace, změněné pocity a obrazy zdající se být skutečné. Halucinogeny se často spojují s náboženskými rituály.

Až na pár výjimek dlouhodobé užívání halucinogenů nezpůsobuje žádnou, nebo jen velmi lehkou závislost. Navozují jiné stavy vědomí, rozpínají duši a přinášejí transcendentní zkušenost. Význam je srovnáván s překročením hranic zeměkoule člověkem do vesmíru. Halucinogeny neboli psychedelika, jsou nejvíce vědecky zkoumanou skupinou drog.¹²

V případě řízení motorového vozidla osobou ovlivněnou halucinogenní drogou je u této snížena reakční schopnost, změněno vnímání okolí, problémy s koordinací pohybů, obrazové i sluchové halucinace, možná agresivita, přeceňování svých schopností.

3.2.1 Psychoaktivní houby

V České republice jsou nejběžnějšími a nejznámějšími představiteli lysohlávky. „Lysohlávky rostoucí u nás lze podle jejich výskytu rozdělit do dvou skupin. Do první patří druhy rostoucí v trávě na loukách a pastvinách, případně na kravském či koňském trusu. Nejznámější a nejběžnější z nich je lysohlávka kopinatá. Do druhé skupiny patří lysohlávky rostoucí na zbytcích dřeva a rostlin na vlhkých místech v příkopech u cest a v údolích potoků, obvykle v listnatých lesích“¹³. Těmito představiteli jsou: lysohlávka modrající, která roste v parcích a na zahradách, dále lysohlávka tajemná, která je velmi hojná a u které se rozlišuje varianta „česká“ a „moravská“ a vzácná lysohlávka lesní, která se vyskytuje jen zřídka a i obsah účinných halucinogenních látek v ní je zřejmě

¹² TELČEROVÁ, V., *Halucinogeny jsou nejvíce zkoumané drogy* [online]. 2009 [cit. 2018-02-25], TOPZINE. Dostupné z WWW: <<https://www.topzine.cz/halucinogeny-jsou-nejvice-zkoumane-drogy>>.

¹³ BOROVIČKA, J., *Tajemné lysohlávky: halucinogeny našich lesů a strání* [online]. 2014 [cit. 2018-02-27], iReceptář. Dostupné z WWW: <<https://www.ireceptar.cz/vareni-a-recepty/houby/tajemne-lysohlavky-halucinogeny-nasich-lesu-a-strani/>>.

nízký. Lysohlávky se obecně vyskytují v období od konce léta přes podzim, až do začátku zimy.

Aktivní halucinogenní látkou obsaženou v uvedených houbách je psilocybin a psilocin. Vzhledem ke skutečnosti, že u hub je proměnlivé množství účinných látek, může při jejich konzumaci dojít k toxické psychóze nebo předávkování. Konzumují se především klobouky v surovém, nebo upraveném stavu.

Mezi halucinogenní houby se řadí i muchomůrka červená, která v sobě obsahuje jiné než uvedené halucinogenní látky – muscinol, muskarin, kyselina ibotenová. Tyto látky po konzumaci vyvolávají přeludy a zpomalují činnost srdce, tím i krevní tlak. „Halucinogenní látky v ní obsažené dokonce působí stejně, ne-li lépe, pokud projdou tělem, jsou vyloučeny močí a s ní opětovně požitý.“¹⁴

Příznaky ovlivněné osoby:

nepřirozeně rozšířené zornice, zvýšená teplota, nadměrná veselost. V případě konzumace muchomůrky výrazně zvýšená produkce slin a útlum.

Doba možnosti detekce z biologického vzorku testované osoby je 1-3 dny a testuje se vzorek moči.¹⁵

3.2.2 Psychoaktivní rostliny

Psychoaktivních rostlin existuje po celém světě rozmanité množství s rozmanitými účinky. Užívané jsou především pro svou dostupnost a halucinogenní účinky. V Evropě jsou pro tyto účinky nejznámější Blín černý, Mandragora lékařská, Rulík zlomocný a Durman obecný. V Durmanu, Mandragoře a Blínu jsou obsaženy halucinogenní látky jako atropin, skopolamin a u Rulíku hyoscyamin.

Příznaky ovlivnění uživatelů jsou obdobné, jako po užití psychoaktivních hub (viz kapitola 3.2.1). Možnosti detekce zjištění ovlivnění dostupnými orientačními testy z biologického materiálu jsou prakticky nulové, protože v těchto testech není obsažena detekce na látky atropin, skopolamin a hyoscyamin.

---

¹⁴ BOROVIČKA, J., *Muchomůrka červená: houba z pohádek i halucinogen šamanských obřadů* [online]. 2014 [cit. 2018-02-27], iReceptář. Dostupné z WWW: <<https://www.ireceptar.cz/vareni-a-recepty/houby/muchomurka-cervena-houba-z-pohadek-i-halucinogen-samanskych-obradu/>>.

¹⁵ *Psilocybin Mushrooms Drug Testing*. [online]. 2004 [cit. 2018-02-27], THE VAULTS OF EROWID. Dostupné z WWW: <https://erowid.org/plants/mushrooms/mushrooms_testing.shtml>.

3.2.3 LSD

Název samotné drogy je zkratkou odvozenou z anglického názvu chemické sloučeniny lysergic acid diethylamide s českým názvem diethylamid kyseliny lysergové. Jedná se o látku získávanou z hub parazitujících na obilovinách pod názvem Paličkovice nachová, známá také pod názvy *námel*, *černidlo*, *svaté žito*, *svatý oheň* nebo *oheň svatého Antonína*.¹⁶ Mimo lékařské využití se jedná o výchozí látku pro výrobu LSD.

Již v mikrogramovém množství účinné látky vyvolává v organismech velmi silné účinky. V minulosti bylo LSD využíváno jako psychoterapeutická pomůcka v léčbě schizofrenie, depresí, alkoholismu, drogových závislostí a dětskému autismu. Vzhledem k narůstající oblíbenosti LSD v 60. letech 20. století příslušníky hnutí Hippies a několika nešťastným událostem končících smrtí uživatele došlo v roce 1967 k celosvětovému zákazu LSD i ostatních psychedelik.

LSD se užívá perorálně ve formě tzv. *tripů*, což jsou papírky nejčastěji barevné o velikosti 4x4mm, které jsou aktivní látkou napuštěny. Tyto se vkládají pod jazyk, nebo se nechávají extrahovat v nápoji¹⁷. Další známé podoby jsou želatina, tablety a prášek (krystalky). Uvedené je možné rozpustit (vylouhovat) v nápojích a následně vypít. Zde může hrozit nevědomá intoxikace osoby, která zanechá svůj nápoj bez dozoru. Tripem se také označuje samotný halucinogenní stav. U LSD nelze předem předpovědět účinky, které u uživatele vyvolá, protože při nelegální výrobě může být aplikovaná podoba nastavena dalšími amfetaminovými příměsi. Také velmi záleží na psychickém rozpoložení uživatele.¹⁸

Účinky jedné dávky, která se pouličně pohybuje v rozmezí 60-120 µg trvá cca 8-14 hodin¹⁹. Je nebezpečné LSD kombinovat s alkoholem, nebo jinými drogami. Nelze předně odhadnout výslednou reakci. V člověku může LSD vyvolat i pocit, že může létat, což je v realitě velmi nebezpečný přelud.²⁰

Příznaky ovlivněné osoby:

zvýšená teplota, zvýšený srdeční tep i tlak, třes, rozšířené zornice.

¹⁶ *Paličkovice nachová* [online]. 2018 [cit. 2018-01-28], Wikipedie. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Pali%C4%8Dkovice_nachov%C3%A1>.

¹⁷ MAHDALÍČKOVÁ, J. *Víme o drogách všechno?*, Praha, 2014, s. 52-53.

¹⁸ ŠEVELA, K.. *Akutní intoxikace a léková poškození v intenzivní medicíně*, Praha 2011, s. 262 – 263.

¹⁹ *Diethylamid kyseliny lysergové* [online]. 2018 [cit. 2018-01-28], Wikipedie. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Diethylamid_kyseliny_lysergov%C3%A9>.

²⁰ MAHDALÍČKOVÁ, J. *Víme o drogách všechno?*, Praha, 2014, s. 53.

Možnost detekce z biologického vzorku testované osoby z dostupných orientačních testů je nemožná. Nutno užít náročnější analytickou metodu. Doba možné detekce z biologického vzorku²¹:

- LSD v moči: cca 12 hodin
- LSD ve slinách: cca 2 až 4 hodiny
- LSD v krvi: cca 2 až 4 hodiny

3.3 Stimulační

V této kategorii jsou obsaženy drogy, které lidskému tělu po užití z širokého pohledu a krátkodobého hlediska mohou pomoci. Při užití dochází ke zvýšení bdělosti, pozornosti, energie, což by bylo pozitivní, ale s tím dochází ke zvýšení srdeční frekvence, zvýšení tlaku, zrychlené dýchání a tím i možné zkolabování organismu celkovým vyčerpáním, které uživatel do kritického stavu necítí. Dále snížení potřeby hladu, což při dlouhodobém užívání vede k nezdravému hubnutí. Při dlouhodobém užívání se může vést k akutní psychóze. Uživatelé pak trpí paranoiou, že jim chce někdo ublížit, trpí halucinacemi. Dlouhodobé užívání vede k vypěstování závislosti. Předním představitelem této kategorie v České republice je droga s názvem pervitin (metamfetamin).

V případě řízení motorového vozidla osobou ovlivněnou stimulační drogou bývají tito agresivními a bezohlednými řidiči, mají často potřebu řídit rychle, přeceňují své schopnosti. Je zde snížena pozornost a sledování dopravní situace. Vzhledem k účinkům odbourání únavy bývají tyto drogy vyhledávány právě mezi profesionálními řidiči i s vědomím trestnosti.

3.3.1 Pervitin

Pervitin je přední představitel stimulačních drog v České republice a řadí se do skupiny metamfetaminu. Tato droga se vyskytuje nejčastěji v krystalické podobě prášku bílé až žluté barvy, občas v podobě tablety. Známa je pod názvy *perník*, *peří*, *piko*, *čégo*, *párno*. Vyrábí se především z léků proti nachlazené obsahujících pseudoefedrin. Uživatelé jsou jak občasní, tak dlouhodobí. Občasní uživatelé jej aplikují nejčastěji šňupáním, inhalací, perorálně, ale i na intimní partie pro zvýšení sexuálního prožitku a nabuzení potence (*piko za ráfek*). U dlouhodobých uživatelů dochází nejčastěji k nitrožilní aplikaci. Tito uživatelé s narůstající potřebou mají

---

²¹ *LSD a jiné halucinogeny* [online]. 2017 [cit. 2018-01-28], Prev-Centrum. Dostupné z WWW: <<https://www.prevcentrum.cz/informace-o-drogach/lzd/>>.

již tak „rozpíchané“ žíly, že jsou ochotni si drogu injekčně aplikovat i pod nehty (ruce i nohy) bez ohledu na bolestivost provedení. Důležitost aplikace je pak ve fázi, kdy je důležitější, než cokoliv jiného.

Účinek nastupuje v případě nitrožilního podání ihned, u šňupání 5-10 minut a perorálně tabletou do jedné hodiny. Intoxikace se u uživatelů pohybuje v rozmezí 8-24 hodin²² a bývá často vizuálně rozpoznatelná. Velmi často se u uživatelů dostavuje paranoidní chování, že jsou někým pronásledováni.

Příznaky ovlivněné osoby:

euforie, sebejistota, empatie, rozšířené zornice bez reakce na světlo, zvýšený srdeční tep, krevní tlak, pocení, neklid, sucho v ústech, nechutenství.

Doba možnosti detekce (MET) z biologického vzorku testované osoby:

- MET v moči: cca 3 až 7 dní
- MET ve slinách: cca 1 až 3 dny
- MET v krvi: cca 1 až 3 dny
- MET ve vlasech: cca 3 měsíce (záleží na délce vlasů)²³

3.3.2 Efedrin

Tato látka je lidstvu známá již po tisíciletí a užívala se opět v medicíně. Především při léčbě ucpaného nosu, astmatu, chřipky, nízkému tlaku i narkolepsii. Ve sportu byl dříve užíván pro své účinky, kterými jsou v kombinaci s kofeinem účinné spalování tuků při ochraně svalové hmoty. Dalším účinkem bylo zvýšení síly o 10-20%.²⁴ Efedrin má také vedlejší účinky, jako stimulace srdeční činnosti, což u osob se skrytou, nebo známou vadou srdce může mít vážné následky, pocení, třes, střídání pocitu teplo/zima, nechutenství. Ve sportu se přítomnost efedrinu – amfetaminu (kategorie S6 – stimulanty) řadí mezi zakázané látky pouze při soutěžích.²⁵

Efedrin je alkaloid získávaný z keřů čeledě chvojníkovitých, vyskytujících se především ve východní Asii, ve středomořské oblasti a ve střední Evropě.

---

²² KALINA, K. a kolektiv. *Drogy a drogové závislosti I*. Praha, 2003, s. 165-166.

²³ *Multidrogový test ze slin na 6 drog (AMP, BZO, CO, THC, MET, OPI) – Iks*. [online]. [cit. 2018-02-28], IVD Biotech. Dostupné z WWW: <<http://www.drogovy-test.cz/cs/21-multi-drogovy-test-ze-slin-na-6-drog-amp-bzo-coc-thc-met-opi-1-ks.html>>.

²⁴ CAHA, J. *Efedrin – mnoho povyku pro nic?* [online]. 2012 [cit. 2018-03-01], AKTIN. Dostupné z WWW: <<https://aktin.cz/efedrin-mnogo-povyku-pro-nic>>.

²⁵ *Zakázané léky* [online]. 2018 [cit. 2018-03-01], Antidopingový výbor ČR. Dostupné z WWW: <http://www.antidoping.cz/zakazane_prostredky_leky.php>.

Jedná se o substituovaný amfetamin a strukturální analog metamfetaminu.²⁶ Znáám je pod názvy *efko*, *efo*. Mývá podobu bílého, či nahnědlého prášku. Nebezpečný může být při předávkování a především v kombinaci většího množství kofeinu, alkoholu či nikotinu, což může vést k srdečním vadám. Na užívání efedrinu se může vytvořit závislost.²⁷

Příznaky ovlivněné osoby:

euforie, sebejistota, empatie, zvýšený srdeční tep, krevní tlak, pocení, neklid, nespavost, sucho v ústech, nechutenství.

Testuje se stejným způsobem a na stejných testech jako metamfetamin a **doba možnosti detekce amfetaminu (AMP) z biologického vzorku testované osoby** je podobná

- AMP v moči: cca 1 až 4 dny
- AMP ve slinách: cca 1 až 3 dny
- AMP v krvi: cca 12 hodin
- AMP ve vlasech: cca 3 měsíce (záleží na délce vlasů)²⁸

3.3.3 Kokain

Tato droga se v našich podmínkách pohybuje především v tzv. lepší společnosti a je to způsobeno především vyšší cenou za dávku oproti pervitinu. Kokain je drogou, která se v České republice nevyrábí, tudíž se dováží a domovinou je latinská Amerika, kde se vyrábí z listů keře jménem koka pravá. Tento keř obsahuje rostlinný tropanový alkaloid, což je účinná látka drogy. Jako spousta jiných drog i kokain se užíval v lékařství. Konkrétně jako anestetikum.

Podoba drogy je bílá krystalická látka, která se uživateli aplikuje především šňupáním, dále vetřením do jiných sliznic – dásně, intimní partie. Méně obvyklá je aplikace roztoku nitrožilně. Účinky drogy se začnou po aplikaci projevovat během několika minut, v případě nitrožilní aplikace zpravidla ihned a trvají obvykle

---

²⁶ *Efedrin* [online]. 2017 [cit. 2018-03-01], Wikipedie. Dostupné z WWW: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Efedrin#Vyuo%C5%BEit%C3%AD>>.

²⁷ *Efedrin* [online]. 2013 [cit. 2018-03-01], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/stimulanty/efedrin.html>>.

²⁸ *Multidrogový test ze slin na 6 drog (AMP, BZO, CO, THC, MET, OPI) – 1ks.* [online]. [cit. 2018-02-28], IVD Biotech. Dostupné z WWW: <<http://www.drogovy-test.cz/cs/21-multi-drogovy-test-ze-slin-na-6-drog-amp-bzo-coc-thc-met-opi-1-ks.html>>.

2-3 hodiny. Mezi uživateli je znám pod názvy *koks, kokeš, kokos, sníh, bělouš, cukr, céčko, candy, pudr, šňup*.²⁹

Další podobou kokainu je crack, který vzniká smíšením s alkalickým činidlem (nejčastěji soda, vápno, ale i prášek do pečiva), dále éterem nebo méně často s čpavkem a následnou tepelnou úpravou.³⁰

Mezi hlavní účinky kokainu patří celkové povzbuzení organismu, takže člověk cítí přebytek energie, kterou potřebuje někde vybit, což vzbuzuje euforické účinky, dále zbystrění smyslů a zlepšení zraku především na dálku. V případě vysokých dávek se dostávají halucinace. Účinky jsou velmi podobné pervitinu (viz kapitola 3.3.1). Při dlouhodobém užívání dochází k vytvoření závislosti, dostávají se deprese, psychózy, zástavy srdce, krvácení z nosu, krvácení do mozku i zborcení nosní přepážky. I nahodilé užití může u citlivých jedinců přivodit zástavu srdce a způsobit tak smrt.³¹

Příznaky ovlivněné osoby:

intenzivní euforie, sebejistota, zvýšený srdeční tep, krevní tlak, rozšířené zornice, pocení, neklid, nespavost, nechutenství. Tzv. dojezd bývá doprovázen silnými depresemi.

Doba možnosti detekce (COC) z biologického vzorku testované osoby

- COC v moči: cca 3 až 5 dny
- COC ve slinách: cca 1 den
- COC v krvi: max cca 5 hodin
- COC ve vlasech: cca 3 měsíce (záleží na délce vlasů)³²

3.3.4 Extáze (MDMA)

Extáze je často nazývána „taneční drogou“ a uživateli je přezdívána jako *éčko, koule, boule, smajlík, XTC, lentilka, tableta, X*, ad. Vyskytuje se v podobě různobarevných tablet s vyraženými všemožnými motivy a ojedinele i ve formě prášku. Účinná látka je MDMA (3,4-methyldioxy-N-metamfetamin), která způsobuje zvýšení

²⁹ *Kokain* [online]. 2011 [cit. 2018-03-01], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/stimulanty/kokain.html>>.

³⁰ *Kokain* [online]. 2018 [cit. 2018-03-01], Wikipedie. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Kokain#Dlouhodob%C3%A9_%C3%BA%C4%8Dinky>.

³¹ *Kokain* [online]. 2008 [cit. 2018-03-01], Drogy. Dostupné z WWW: <<http://drogy.ful.cz/drogy/kokain/>>.

³² *Multidrogový test ze slin na 6 drog (AMP, BZO, CO, THC, MET, OPI) – 1ks.* [online]. [cit. 2018-02-28], IVD Biotech. Dostupné z WWW: <<http://www.drogovy-test.cz/cs/21-multi-drogovy-test-ze-slin-na-6-drog-amp-bzo-coc-thc-met-opi-1-ks.html>>.

sociálního cítění, což má za následek družnost, člověk má pocit, že všechny miluje a je mu celkově fajn. Jedná se o čistě syntetickou drogu.

Aplikace se provádí perorálně a účinky se dostavují obvykle po 30 až 90-ti minutách a trvají cca 3 až 6 hodin v závislosti na fyziologii člověka. Extáze nevyvolává závislosti, ale její pravidelné užívání může vyústit v potřebu něčeho silnějšího, jako je pervitin nebo kokain. V případě intoxikace je nutný dostatek tekutin, protože ovlivněná osoba nepocituje žízeň a může dojít k silné dehydrataci organismu a následnému kolapsu. Kombinace s jinými drogami může účinek zesílit, ale i obrátit v silně depresivní pocity.³³

Příznaky ovlivněné osoby:

pozitivní projevy – přítulnost, euforie, zvýšená komunikativnost, zvýšená energie, pohoda, někdy i lenost; negativní projevy – nevolnost a zvracení, sucho v ústech, zvýšená teplota, zvýšený krevní tlak, křeče v obličejí, skřípání zubů ad.

Doba možnosti detekce (MDMA) z biologického vzorku testované osoby

- MDMA v moči: cca 1 až 5 dny
- MDMA ve slinách: cca 1 až 3 dny
- MDMA v krvi: max cca 1 až 3 dny
- MDMA ve vlasech: cca 3 měsíce (záleží na délce vlasů)³⁴

3.4 Opiáty a opioidy

Opiáty jsou látky patřící do skupiny alkaloidů a dále jsou podskupinou opioidů z důvodu své blízké struktury morfinu. Alkaloidy se získávají z opia, které je šťávou z nezralých makovic máku setého. Tato látka je z makovic seškrabávána ostrým předmětem, nebo z nařezaných makovic pomalu odsávána látkou. Jedná se o látku žlutohnědé barvy obsahující množství alkaloidů a je hlavní látkou pro výrobu heroinu. Přítomnými alkaloidy jsou kodein, morfin, thebain a papaverin.

Opioidy se v lékařství používají jako nejsilnější léky proti bolesti (analgetika-anodyna), nebo jako léky proti kašli (antitusika), protože tlumí kašlavý reflex. Tinktura opii jako lék při úporném průjmu se dnes používá jen výjimečně

³³ *Extáze* [online]. 2018 [cit. 2018-03-01], Wikipedie. Dostupné z WWW: <[https://cs.wikipedia.org/wiki/Ext%C3%A1ze_\(droga\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Ext%C3%A1ze_(droga))>.

³⁴ *Multidrogový test ze slin na 6 drog (AMP, BZO, CO, THC, MET, OPI) – 1ks.* [online]. [cit. 2018-02-28], IVD Biotech. Dostupné z WWW: <<http://www.drogovy-test.cz/cs/21-multi-drogovy-test-ze-slin-na-6-drog-amp-bzo-coc-thc-met-opi-1-ks.html>>.

(běžný je v této indikaci opioid dioxifenolát s firemním názvem REASEC), je však lékem volby při léčbě odvykacího stavu u novorozenců, jejichž matky jsou závislé na heroinu.³⁵

Řidič pod vlivem opiátů, nebo opioidů má zpomalené reakce, zpomalenou motoriku a zúžené zornice, čímž je narušen světelný vjem a zhoršené vidění při snížené viditelnosti. Dále bývá apatický a při dlouhodobém užívání působí klidně a vyrovnaně. Naopak při abstinenci opioidů není řidič schopen jakékoliv činnosti.³⁶

3.4.1 Braun

Braun je českou drogou obsahující kodein, která je vyráběna jako náhrada za heroin. Má podobu hnědého prášku, nebo hnědé tekutiny. Po užití navozuje pocit uvolnění, klidu a blaha, občas střídané neklidem. Negativním dopadem je střídání návalů horka, chladu a zvracení. Aplikuje se šňupáním, kouřením a nejčastěji nitrožilně. Účinek se dostaví po cca 1-5 minutách a vydrží 3-6 hodin. Po odeznění nastoupí pocit kocoviny.

Osoba ovlivněná braunem má nápadně zúžené zorničky. U užívání braunu je vysoké riziko získání závislosti. Mezi abstinenci příznaky patří bolesti břicha, průjem, nechutenství, třes, slzení, neklid a nespavost. Závislí uživatelé rychle ztrácejí na váze. Při předávkování hrozí zástava srdce a dýchání, kolaps a následná smrt.³⁷

Příznaky ovlivněné osoby:

nápadně zúžené zorničky, pocity netečnosti, zpomalení tělesných funkcí.

Doba možnosti detekce (OPI) z biologického vzorku testované osoby:

- OPI v moči: cca 1 až 4 dny
- OPI ve slinách: cca 12 až 36 hodin
- OPI v krvi: neuvádí se
- OPI ve vlasech: cca 3 měsíce (záleží na délce vlasů)³⁸

³⁵ KALINA, K. a kolektiv. *Drogy a drogové závislosti I*. Praha, 2003, s. 159.

³⁶ Kolektiv autorů sdružení SANANIM. *Drogy: otázky a odpovědi*. Praha, 2007, s. 168-171.

³⁷ Braun [online]. 2011 [cit. 2018-03-13], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/opiaty-a-alkohol/braun.html>>.

³⁸ Multidrogový test ze slin na 6 drog (AMP, BZO, CO, THC, MET, OPI) – 1ks. [online]. [cit. 2018-02-28], IVD Biotech. Dostupné z WWW: <<http://www.drogovy-test.cz/cs/21-multi-drogovy-test-ze-slin-na-6-drog-amp-bzo-coc-thc-met-opi-1-ks.html>>.

3.4.2 Heroin

Jedná se původně o lék na respirační potíže, který byl objeven v druhé polovině 19. století. Opium získané z makovic máku (*Papaver somniferum album*) je rafinováno a konečnou surovinou je droga morfin, který je dále syntetizován na drogu heroin. Účinnost takto vyrobené drogy je pak deseti až dvacetinásobně vyšší, než původní suroviny opia. Vyskytují se dvě formy heroinu. V čisté formě jako bílý prášek (*white dust*), který je podobný mouce nebo jako hnědá krystalická látka (*brown sugar*). Zabarvení do hněda je způsobeno přítomností nejrůznějších příměsí (např. kofeinu).³⁹ Vyskytují se i další barevná provedení jako narůžovělý nebo našedlý prášek. Vždy záleží na příměsích.

Mezi uživateli bývá heroin nazýván jako *herák, héro, háčko, Herodes, šmak, ejč, junk, kladivo, kámen, šutr, horse, kuň, kedr* nebo *král*. Aplikuje se šňupáním, kouřením (inhalace výparů heroinu z alobalu, tzv. „*hulení z plechu*“) nebo injekčně, kdy se nitrožilně aplikuje zahřátý roztok, který tvoří heroin, voda a pár kapek citrónové šťávy. Účinek se dostaví v případě šňupání po cca 10 až 15-ti minutách, v případě kouření, nebo nitrožilní aplikace během několika vteřin.⁴⁰ Po užití nastupuje dle uživatelů pocit fyzického útlumu, nepopsatelného klidu a blaženosti, mizí pocity bolesti, starosti a je popisován jako „dosažení nirvány“. Tento stav setrvává v plné síle podle užitého množství 4-6 hodin. Během tohoto se v těle vše zpomalí. Především dochází k útlumu dechového centra v mozku a v případě předávkování může dojít k nedostatečnému rozvodu kyslíku krví v těle. Tento jev se projevuje dušností, modráním kůže a člověk tak může zkolabovat a udusit se.⁴¹

Na heroin se vytváří vysoká závislost, která se může vytvořit již po prvním užití. Dlouhodobí uživatelé mají potřebu stále navyšovat množství aplikované drogy a četnost aplikace. V případě řízení vozidla řidičem ovlivněným heroinem má tento velmi ovlivněné reakční schopnosti a zhoršenou orientaci v prostoru. U dlouhodobých uživatelů může tento působit klidně a vyrovnaně.

---

³⁹ NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*, Praha, 1997, s. 16-18.

⁴⁰ *Heroin* [online]. 2011 [cit. 2018-03-15], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/opiaty-a-alkohol/heroin.html>>.

⁴¹ *Heroin* [online]. [cit. 2018-03-15], NávykovéLátky.cz. Dostupné z WWW: <<http://navykovelatky.cz/tlumive-drogy/heroin/>>.

Závislý člověk hubne, je celkově slabý, bledý, na obličejí se mu tvoří puchýře, má vodnaté oči, kvůli zánětu dásní mu páchne s úst, stává se velmi introvertní (stahuje se do sebe). V místě vpichů se vytvářejí hnisavé záněty tkání a abscesy.⁴²

Příznaky ovlivněné osoby:

zpomalená motorika, celkový útlum, zpomalený dech, nápadně zúžené zornice, netečnost.

Doba možnosti detekce (MOP) z biologického vzorku testované osoby:

- MOP v moči: cca 2 až 4 dny
- MOP ve slinách: cca 12 až 36 hodin
- MOP v krvi: neuvádí se
- MOP ve vlasech: cca 3 měsíce (záleží na délce vlasů)⁴³

3.5 Těkavé látky – organická rozpouštědla

Těkavé látky se nejčastěji označují jako inhalační drogy. Tyto látky se aplikují vdechováním (inhalováním) výparů chemických látek, které pak ovlivňují centrální nervový systém. Nejčastěji jde o látky nacházející se běžně v domácnostech, nebo průmyslu a k jejich pořízení není třeba zákonných výjimek. Těmito látkami jsou různá rozpouštědla, ředidla, barvy, ad. Liší se především svým chemickým složením a výsledným účinkem ovlivnění.

Po vdechnutí určitého množství výparů bývá u uživatele často navozen jistý pocit euforie v doprovodu s halucinacemi. Při delším užívání dochází u uživatelů k otupění, hloupenutí, poruchám emotivity a chování. Čičač⁴⁴ je labilní, agresivní, ztrácí své zájmy a výkonnost.⁴⁵

Nejběžnější cílená aplikace bývá inhalace výparů z igelitových sáčků, do kterých se vkládá textilie napuštěná inhalantem, dále inhalace výparů přímo z původní nádoby inhalantu nebo inhalace výparů pod plachtou. Aktivní látky se po vdechnutí z plic dostávají do krevního oběhu, odkud se distribuují do dalších orgánů. Účinky nastupují zpravidla okamžitě a stav ovlivnění přetrvává i několik hodin. Vzhledem k dostupnosti těkavých látek

---

⁴² Heroin [online]. 2011 [cit. 2018-03-15], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/opiaty-a-alkohol/heroin.html>>.

⁴³ Multidrogový test ze slin na 6 drog (AMP, BZO, CO, THC, MET, OPI) – Iks. [online]. [cit. 2018-02-28], IVD Biotech. Dostupné z WWW: <<http://www.drogovy-test.cz/cs/21-multi-drogovy-test-ze-slin-na-6-drog-amp-bzo-coc-thc-met-opi-1-ks.html>>.

⁴⁴ Lidové označení osoby užívající drogu ze skupiny těkavých látek, tzv. čičá ji.

⁴⁵ KALINA, K. a kolektiv. *Drogy a drogové závislosti 1*. Praha, 2003, s. 180-182.

jsou tyto zneužívány zpravidla osobami z nižších sociálních vrstev. Díky tomuto jsou tyto osoby dobře rozpoznatelné – zanedbaný zevnějšek, celková neupravenost, zašlé a špinavé oblečení, vyrážka okolo úst a nosu. Indikace ovlivnění dostupnými testy není možná.

Řidiči pod vlivem těkavých látek neadekvátně reagují na vnější podněty, mohou jednat agresivně, mají rozšířené zornice a je z nich cítit zápach těkavých látek.

3.5.1 Éter

Bezbarvá hořlavá kapalina s nasládlou vůní, používaná jako rozpouštědlo. Dříve se tato látka užívala jako anestetikum i jako složka léku proti kašli. Podobně jako u ostatních inhalantů je i u éteru nebezpečí předávkování, které vede k zástavě dechu.⁴⁶

Příznaky ovlivněné osoby:

malátnost, uvolnění svalstva a tím snížená schopnost ovládnutí končetin, občasné zvracení a halucinace.

3.5.2 Aceton

Jedná se o bezbarvou tekutinu užívanou jako čistič i jako rozpouštědlo. Pravidelné užívání poškozuje srdce, ledviny, mozek, játra i kostní dřeň.

Příznaky ovlivněné osoby:

útlum, poruchy vnímání, možné bezvědomí.

3.5.3 Toluén

Toluén je průhledná kapalina, užívaná jako rozpouštědlo barev a laků, která je mezi čicháči nejčastěji zneužívanou látkou - drogou. V současnosti je možné jej zakoupit pouze účelově a tzv. na IČ. Mezi uživateli se nazývá jako *toulen*, *téčko* či *techo*.⁴⁷ Toluén je návykový a uživatelé jej čichají denně. Postupně tak dochází k poškození mozku a u uživatele může dojít k výbuchům agresivity. Předávkování vede k bezvědomí a stavu kóma. Dochází i k zástavě srdce, dechu, nebo k udušení

---

⁴⁶ *Éter* [online]. 2013 [cit. 2018-03-17], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/inhalanty/eter.html>>.

⁴⁷ *Toluén* [online]. 2011 [cit. 2018-03-17], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/inhalanty/toluen.html>>.

se zvracky.⁴⁸ Dlouhodobé užívání může vést až k demenci. Z tohoto důvodu bývá toluen přezdíván „drogou hloupých“.

Příznaky ovlivněné osoby:

zarudlé oči, rozšířené zornice, z úst je cítit chemický zápach.

3.5.4 Rajský plyn

Tato látka je chemicky nazývána jako oxid dusný a jedná se o bezbarvý plyn lehké vůně a nasládlé chuti. Dříve se užíval jako anestetikum v kombinaci s kyslíkem pro krátkodobé narkózy. Běžně se užívá v bombičkách u šlehaček ve spreji. Účinky nastupují po cca 10 vteřinách a trvají několik vteřin až do minuty. Účinek rychle odeznívá.

Příznaky ovlivněné osoby:

euforie, veselost, ztráta zábran, zhoršená artikulace a nezastavitelný smích.⁴⁹

3.6 Léky

V určitých lécích jsou obsaženy látky působící na lidskou psychiku i látky ovlivňující vnímání reality, popř. motoriku. Výdej těchto léků je vždy na lékařský předpis. S užíváním léků obsahujících ovlivňující látky se váže i omezení na určité činnosti, jako např. řízení motorových vozidel, kdy tato skutečnosti je vždy obsažena v příbalové informaci.

Velmi často se jedná o léky předepisované lékaři osobám drogově závislým při substituční léčbě, nebo osobám mající nějaké psychické obtíže. Tyto léky jsou však kvůli své dostupnosti a účinkům mnohdy zneužívány drogově závislou komunitou.

Řidiči pod účinkem léků obsahujících látky ovlivňující lidskou psychiku nebo motoriku mohou při řízení motorového vozidla neadekvátně reagovat. Častým projevem bývají zpomalené reakce, nesoustředěnost, třes, pocení, negativní reakce na světelné podmínky – zornice mohou být zúžené i rozšířené.

3.6.1 Subutex

Jedná se o synteticky připravovaný opioid – buprenorfin, který je lékaři předepisován při substituční léčbě drogově závislých na opiátech. Často bývá zneužíván

---

⁴⁸ KALINA, K. a kolektiv. *Drogy a drogové závislosti I*. Praha, 2003, s. 180-182.

⁴⁹ *Oxid dusný* [online]. 2011 [cit. 2018-03-17], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/inhalanty/oxid-dusny.html>>.

jako levnější náhražka za hůře dostupný heroin. Jako lék je ve formě tablet, takže nejčastější užití je orální, ale závislími uživateli je aplikován i nitrožilně.⁵⁰

Mezi uživateli je označován jako *esko*, *eso* nebo *subáč*. Po aplikaci trvají účinky ovlivnění cca 12 hodin. Pravidelné zneužívání může mít při předávkování za následek smrt, nebo sexuální problémy. Mezi abstinenční příznaky lze zařadit zvracení, průjem, bolest svalů, neklid, zimnici, nespavost.⁵¹

Příznaky ovlivněné osoby:

podobné jako u heroinu, viz kapitola 3.4.2.

Doba možnosti detekce (BUP) z biologického vzorku testované osoby:

- BUP v moči: cca 2 až 6 dnů⁵²

Musí být užit test pro detekci buprenorfinu. U běžných testů není BUP k dispozici.

3.6.2 Metadon

Metadon je předepisován při substituční léčbě drogově závislým osobám na heroinu nebo opiátech. Jedná se o syntetický opioid, který se svým složením heroinu (jako náhražka) nijak nepodobá, ale svými účinky ano. Základní podoba léku je ve formě tablet nebo sirupu, proto se nejčastěji užívá orálně, ale při zneužívání drogově závislími je užíván také nitrožilně, kdy se z rozdrčené tablety vytvoří roztok k aplikaci. Účinek po aplikaci trvá 12-20 hodin. Uživateli bývá slangově označován jako *meťák* nebo *delfín*.⁵³

Příznaky ovlivněné osoby:

euforie, ospalost, zhoršené dýchání.

Doba možnosti detekce (MTD) z biologického vzorku testované osoby:

- MTD v moči: až 3 dny

Musí být užit test pro detekci metadonu. U běžných testů není MTD k dispozici a detekce je pouze z moči.

---

⁵⁰ Kolektiv autorů sdružení SANANIM. *Drogy otázky a odpovědi*, Praha, 2007, s. 169.

⁵¹ *Subutex* [online]. 2012 [cit. 2018-03-20], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/leky/subutex.html>>.

⁵² BIOSYNEX Deutschland GmbH. *Návod k použití - Test návykových látek*. 2013, s. 6.

⁵³ *Metadon* [online]. 2011 [cit. 2018-03-22], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/opiaty-a-alkohol/metadon.html>>.

3.6.3 Kodein

Kodein je široce používaný opioid k úlevě od bolesti a léčbě symptomů kašle a nachlazení. V EU jsou léky s obsahem kodeinu registrovány národně a jsou v různých členských státech dostupné buď na recept, nebo na volný výdej. Kodein je prodáván buď samostatně, nebo v kombinaci s dalšími látkami, jako je aspirin nebo paracetamol.⁵⁴

Užívá se orálně, nebo injekčně. U vyšší než doporučené dávky účinky nastupují přibližně po deseti minutách a trvají po dobu 3 – 6 hodin. Záleží na aplikovaném množství. Uživatelé bývá slangově označován jako *káčko*.⁵⁵

Příznaky ovlivněné osoby:

euforie, spokojenost, příjemný pocit tepla, únava až ospalost, útlum dýchání.

Doba možnosti detekce (MOP) z biologického vzorku testované osoby:

- MOP v moči: cca 2 až 4 dny
- MOP ve slinách: cca 12 až 36 hodin
- MOP v krvi: neuvádí se
- MOP ve vlasech: cca 3 měsíce (záleží na délce vlasů)⁵⁶

3.6.4 Benzodiazepiny⁵⁷

Jedná se o skupinu léků způsobující zklidnění až spánek a odstraňují, či utlumují úzkost. Existuje několik skupin těchto léků: **proti úzkosti** (anxiolytika) např. Xanax, Neurol, **na uklidnění** (sedativa) např. Diazepam, Rivotril, Lexaurin, Neurol, Xanax, **na spaní** (hypnotika) např. Nitrazepam, Rohypnol (v ČR nelegální), **na snížení svalového napětí** (myorelaxancia) např. Grandaxin.

Benzodiazepiny se zneužívají buď jako hlavní droga, kdy jsou zpočátku předepisovány lékařem, nebo jako droga doplňková, kdy zvyšují účinek jiné drogy. Pro příklad kombinace s pervitinem, heroinem či subutexem. Mezi uživateli jsou slangově označovány jako *benzáky*, *klepky* nebo podle názvu *diák* či *apáč* (Diazepam),

⁵⁴ *Kodein* [online]. 2015 [cit. 2018-03-22], SÚKL. Dostupné z WWW: <<http://www.sukl.cz/kodein-omezeni-pouzivani-pro-lecbu-kasle-a-nachlazení-u-deti>>.

⁵⁵ *Kodein* [online]. 2011 [cit. 2018-03-22], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/opiaty-a-alkohol/kodein.html>>.

⁵⁶ *Multidrogový test ze slin na 6 drog (AMP, BZO, CO, THC, MET, OPI) – Iks.* [online]. [cit. 2018-02-28], IVD Biotech. Dostupné z WWW: <<http://www.drogovy-test.cz/cs/21-multi-drogovy-test-ze-slin-na-6-drog-amp-bzo-coc-thc-met-opi-1-ks.html>>.

⁵⁷ *Benzodiazepiny* [online]. [cit. 2018-03-25], prev-centrum. Dostupné z WWW: <<https://www.prevcentrum.cz/informace-o-drogach/benzodiazepiny/>>.

roháč (Rohypnol), *riváč* (Rivotril). Protože jsou ve formě tablet, tak se užívají především orálně, dále injekčně, tam kde se jedná o sekundární drogu, kdy se tablety rozpouštějí a ojedinele se šnupe vytvořená drť z tablet.

Příznaky ovlivněné osoby:

stav připomínající opilost, tupou veselost, pokles svalového napětí, který občas vede k pádům, usínání na nevhodných místech v různých polohách.

Doba možnosti detekce (BZO) z biologického vzorku testované osoby:

- BZO v moči: cca 1 až 42 dní
- BZO ve slinách: neuvádí se
- BZO v krvi: neuvádí se
- BZO ve vlasech: neuvádí se⁵⁸

---

⁵⁸ *Multidrogový test ze slin na 6 drog (AMP, BZO, CO, THC, MET, OPI) – 1ks.* [online]. [cit. 2018-02-28], IVD Biotech. Dostupné z WWW: <<http://www.drogovy-test.cz/cs/21-multi-drogovy-test-ze-slin-na-6-drog-amp-bzo-coc-thc-met-opi-1-ks.html>>.

4 Trestné činy v silniční dopravě

4.1 Úmyslné trestné činy

Úmysl je charakterizován v § 15 trestního zákoníku, kde „(1) *Trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel a) chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, nebo b) věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn. (2) Srozuměním se rozumí i smíření pachatele s tím, že způsobem uvedeným v trestním zákoně může porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem.*“⁵⁹

4.1.1 Ohrožení pod vlivem návykové látky

Jedná se o trestný čin uvedený v § 274 trestního zákoníku, kde „(1) *Kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti. (2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán, a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 havárii, dopravní nebo jinou nehodu, jinému ublížení na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku nebo jiný závažný následek, b) spáchá-li takový čin při výkonu zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých je vliv návykové látky zvlášť nebezpečný, zejména řídí-li hromadný dopravní prostředek, nebo c) byl-li za takový čin v posledních dvou letech odsouzen nebo z výkonu trestu odnětí svobody uloženého za takový čin propuštěn.*“⁶⁰

„Toto ustanovení zakazuje vykonávat určité zaměstnání nebo činnost *ve stavu vylučujícím způsobilost, kterou si pachatel přivodil vlivem návykové látky.* Ze zákonných znaků, zejména z dikce „by mohl ohrozit“, vyplývá, že trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 trestního zákoníku je spáchán provedením zakázaného jednání, které má obecně nebezpečnou povahu, avšak od obecného nebezpečí ve smyslu § 272 nebo 273 trestního zákoníku se vedle rozsahu ohrožení liší též tím, že nebezpečí chráněným zájmům nemusí konkrétně

⁵⁹ ČESKO. Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, § 15.

⁶⁰ ČESKO. Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, § 274.

a bezprostředně hrozit, stačí i jen vzdálená možnost poruchy, daná již tím, že pachatel vykonal určitou činnost.“⁶¹

„Pro stav vylučující způsobilost neexistuje žádná konkrétní definice, neboť různé návykové látky působí na člověka odlišně a rozdílně ho ovlivňují se zřetelem k provozované činnosti, a proto je nutné v každém jednotlivém případě zkoumat, jakou měrou byla požitou návykovou látkou ovlivněna schopnost vykonávat pachatelem provozovanou činnost.“⁶² Z uvedeného vyplývá, že při rozhodování ve věci ze strany soudů je nezbytné přihlížet ke znaleckým posudkům z oboru zdravotnictví odvětví toxikologie pro objektivní posouzení jednání.

4.1.2 Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání

Jedná se o trestný čin uvedený v § 337 trestního zákoníku, kde s ohledem na problematiku v oblasti silniční dopravy je důležitý odstavec 1, písmeno a), kde „(1) Kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že a) vykonává činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána nebo pro kterou mu bylo odňato příslušné oprávnění podle jiného právního předpisu nebo pro kterou takové oprávnění pozbyl.“⁶³

Typicky se jedná o řízení motorového vozidla v době, kdy je řidiči právě tato činnost zakázána. S tím souvisí problematika zejména skutkových omylů při posuzování toho, zda řidič v době řízení o zákazu řízení věděl, neboť k trestnosti tohoto činu je nutné zásadně úmyslného zavinění.⁶⁴

4.1.3 Neoprávněné užívání cizí věci

Jedná se o trestný čin uvedený v § 207 trestního zákoníku, kde „(1) Kdo se zmocní cizí věci nikoli malé hodnoty nebo motorového vozidla v úmyslu je přechodně užívat, nebo kdo na cizím majetku způsobí škodu nikoli malou tím, že neoprávněně takové věci, které mu byly svěřeny, přechodně užívá, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.“⁶⁵

„Toto ustanovení postihuje případy, při nichž úmysl pachatele na rozdíl od krádeže nebo zpronevěry (§ 205, 206) nesměřuje k trvalé dispozici s věcí, tj. k jejímu

⁶¹ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník*. Praha, 2012, s. 2790.

⁶² ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník*. Praha, 2012, s. 2790.

⁶³ ČESKO. *Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník*, § 337 odstavec 1.

⁶⁴ ŠTABLOVÁ, R. a kol. *Drogy v silniční dopravě*. Praha, 2003, s. 21.

⁶⁵ ČESKO. *Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník*, § 207 odstavec 1.

přisvojení, nýbrž jen k přechodnému užívání věci. Pachateli zde nejde o podstatu věci, nýbrž jen o užitek plynoucí z jejího užívání. Nejčastějším případem „krádeže užitku“ (furtum usus) je v praxi zmocnění se cizího motorového vozidla s úmyslem se svézt a pak je opustit. Předmětem útoku je zde jakákoli věc nikoli malé hodnoty nebo motorové vozidlo bez tohoto hodnotového omezení.⁶⁶

Pro příklad uvedeného trestného činu se může dopustit osoba, která je pod vlivem nějaké návykové látky, kdy tato se nacházející na nějaké návštěvě, párty či večírku a v rozmaru zábavy se zmocní klíčů od cizího vozidla, s kterým se chce projet. Často takové výlety končí dopravní nehodou.

4.1.4 Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku

Jedná se o trestný čin uvedený v § 151 trestního zákoníku, kde „Řidič dopravního prostředku, který po dopravní nehodě, na níž měl účast, neposkytne osobě, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví, potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na pět let nebo zákazem činnosti.“⁶⁷

„Poskytnutím potřebné pomoci ve smyslu § 151 je třeba rozumět takovou pomoc, která je potřebná k odvrácení, resp. k tomu, aby bylo zabráněno zvýšení nebezpečí smrti nebo další újmy na zdraví zraněné osoby. Potřebná pomoc může záležet podle okolností případu i v přivolání sanitního vozu nebo policisty“⁶⁸

4.2 Nedbalostní trestné činy

Nedbalost je charakterizována v § 16 trestního zákoníku, kde „(1) Trestný čin je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel a) věděl, že může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí, nebo b) nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl. (2) Trestný čin je spáchán z hrubé nedbalosti, jestliže přístup pachatele k požadavku

⁶⁶ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník*. Praha, 2012, s. 2030.

⁶⁷ ČESKO. *Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník*, § 151.

⁶⁸ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník*. Praha, 2012, s. 1599.

náležitě opatrnosti svědčí o zřejmé bezohlednosti pachatele k zájmům chráněným trestním zákonem.“⁶⁹

4.2.1 Usmrcení z nedbalosti

Jedná se o trestný čin uvedený v § 143 trestního zákoníku, kde „(1) *Kdo jinému z nedbalosti způsobí smrt, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti. (2) Odnětím svobody na jeden rok až šest let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona. (3) Odnětím svobody na dvě léta až osm bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony. (4) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 3 smrt nejméně dvou osob.“⁷⁰*

„Spáchání trestného činu usmrcení z nedbalosti podle § 143 trestního zákoníku v souvislosti s dopravní nehodou předpokládá, aby *porušení dopravního předpisu bylo v příčinné souvislosti s havárií se smrtelným následkem*. Zavinění musí zahrnovat všechny znaky charakterizující objektivní stránku trestného činu, tedy i příčinný vztah mezi jednáním pachatele a následkem trestného. Při nedbalosti je třeba, aby si pachatel alespoň měl a mohl představit, že se takto příčinný vztah může rozvinout. Jednání pachatele spočívající v riskantním předjíždění kolony více vozidel na úzké vozovce, kde by se tři vozidla vedle sebe nevešla, a v místě nehody s nedostatečným výhledem do dálky s ohledem na zvlněný podélný profil vozovky, je třeba z hlediska zavinění hodnotit tak, že si měl a mohl být vědom toho, že v protisměru mohou jet jiná motorová vozidla, která budou muset intenzivně brzdit, a že v důsledku toho může způsobem v trestním zákoníku uvedeným porušit zájem chráněný v § 143 trestního zákoníku, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nezpůsobí.“⁷¹

Uvedený příklad je blízký jednání řidiče ovlivněného některou návykovou látkou, který si vzhledem k ovlivnění neuvědomuje rizikovost svého konání.

⁶⁹ ČESKO. Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 16.

⁷⁰ ČESKO. Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, § 143.

⁷¹ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník*. Praha, 2012, s. 1561.

4.2.2 Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti

Jedná se o trestný čin uvedený v § 147 trestního zákoníku, kde „(1) Kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti. (2) Odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona. (3) Kdo z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.“⁷²

„Spáchání trestného činu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 trestního zákoníku v souvislosti s dopravní nehodou předpokládá, aby porušení dopravního předpisu bylo v příčinné souvislosti s havárií. Zavinění musí zahrnovat všechny znaky charakterizující objektivní stránku trestného činu, tedy i příčinný vztah mezi jednáním pachatele a následkem trestného. Při nedbalosti je třeba, aby si pachatel alespoň měl a mohl představit, že se takto příčinný vztah může rozvinout. Jednání pachatele spočívající v *riskantním předjíždění kolony* více vozidel na úzké vozovce, kde by se tři vozidla vedle sebe nevešla, a v místě nehody s nedostatečným výhledem do dálky s ohledem na zvlněný podélný profil vozovky, je třeba z hlediska zavinění hodnotit tak, že si měl a mohl být vědom toho, že v protisměru mohou jet jiná motorová vozidla, která budou muset intenzivně brzdít, a že v důsledku toho může způsobem v trestním zákoníku uvedeným porušit zájem chráněný v § 147 trestního zákoníku, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nezpůsobí.“⁷³

Uvedený příklad je blízký jednání řidiče ovlivněného některou návykovou látkou, který si vzhledem k ovlivnění neuvědomuje rizikovost svého konání.

4.2.3 Obecné ohrožení z nedbalosti

Jedná se o trestný čin uvedený v § 273 trestního zákoníku, kde „(1) Kdo z nedbalosti způsobí obecné nebezpečí tím, že vydá lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že zapříčiní požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektriny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného

⁷² ČESKO. Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, § 147.

⁷³ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. Praha, 2012, s. 1561.

jednání, nebo kdo z nedbalosti takové obecné nebezpečí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti. (2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán, a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví, b) spáchá-li takový čin proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, nebo c) způsobí-li takovým činem značnou škodu. (3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt, nebo b) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 2 písm. b) škodu velkého rozsahu nebo těžkou újmu na zdraví. (4) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 2 písm. b) smrt.“⁷⁴

„Nestačí jakékoli jednání, jímž může být lidem způsobena smrt nebo těžká újma na zdraví nebo na cizím majetku škoda velkého rozsahu, ale *musí jít o jednání obecně nebezpečné*, z něhož bezprostředně hrozí obecně nebezpečné následky, přičemž je typické přiblížení se k poruše (konkrétní nebezpečí), a dále určitá živelnost a neovladatelnost průběhu událostí, při nichž porucha často závisí na nahodilých, vlivu pachatele se vymykajících událostech; nestačí tedy, když pachatelovým jednáním byla vytvořena pouze taková situace, z níž by obecně nebezpečný následek za určitých okolností a splnění ještě dalších podmínek teprve mohl.

Obecné nebezpečí není tedy způsobeno již pouhým řízením autobusu obsazeného cestujícími opilým řidičem, nýbrž až tehdy, *hrozila-li v důsledku opilosti řidiče bezprostředně havárie nebo došlo-li při takové jízdě skutečně k havárii*. V tom případě bylo způsobeno obecné nebezpečí i tehdy, nebyl-li nikdo z cestujících zraněn nebo nebyla-li ani způsobena věcná škoda.“⁷⁵ Stejný dopad na kvalifikaci jednání řidiče je i skutečnost, že řídil pod vlivem některé z návykových látek, ne jen alkoholu.

4.2.4 Poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení z nedbalosti

Jedná se o trestný čin uvedený v § 277 trestního zákoníku, kde „(1) *Kdo z hrubé nedbalosti zničí, poškodí, odstraní nebo učiní neupotřebitelným obecně prospěšné zařízení nebo ohrozí provoz obecně prospěšného zařízení, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti. (2) Odnětím svobody až na tři léta bude*

⁷⁴ ČESKO. Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, § 273.

⁷⁵ ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. Praha, 2012, s. 2782.

*pachatel potrestán, a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo b) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.*⁷⁶

„*Obecně prospěšnými zařízeními* jsou zařízení taxativně vymezená v § 132 trestního zákoníku, která představují buď technicky složitější veřejná zařízení, která podle své povahy slouží potřebám velkého okruhu osob, a využívá je tak neomezená část veřejnosti, anebo slouží omezenému množství osob, za předpokladu že jsou technicky složitější nebo mají velký význam z hlediska společnosti a mají veřejnou povahu. Takovým obecně prospěšným zařízením se rozumí veřejné ochranné zařízení proti požáru, povodni nebo jiné živelní pohromě, obranné nebo ochranné zařízení proti leteckým a jiným podobným útokům nebo jejich následkům, ochranné zařízení proti úniku znečišťujících látek, zařízení energetické nebo vodárenské, podmořský kabel nebo podmořské potrubí, zařízení a sítě elektronických komunikací a koncová telekomunikační a rádiová zařízení, zařízení držitele poštovní licence, zařízení pro veřejnou dopravu, včetně součástí dráhy a drážních vozidel ve veřejné drážní dopravě a svislých zákazových nebo příkazových dopravních značek a dopravních značek upravujících přednost.

Nově jsou pod pojem obecně prospěšného zařízení zařazeny v rámci zařízení pro veřejnou dopravu i důležité dopravní značky, které sice nemají povahu technicky složitého zařízení, ale jsou mezi obecně prospěšné zařízení zařazeny pro svůj mimořádně důležitý význam v oblasti zajištění bezpečnosti a plynulosti silniční dopravy a z tohoto hlediska se týkají převážné části veřejnosti. Jejich odstraněním nebo poškozením dochází pravidelně ke vzniku nebezpečí zejména pro život a zdraví účastníků silničního provozu.⁷⁷

Takovým jednáním může být pro příklad srážka motorového vozidla, řízeného řidičem pod vlivem návykové látky, s vlakem na místě nechráněného železničního přejezdu, pakliže nedojde ke vzniku obecného ohrožení.

---

⁷⁶ ČESKO. *Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, § 277.*

⁷⁷ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník.* Praha, 2012, s. 2809/2810.

5 Metody a prostředky policistů

S narůstajícím množstvím provozovaných vozidel a navyšováním civilizačních potřeb v oblasti silničního tranzitu ať osob či komodit, je proto stále více kladen důraz na fungující bezpečnost a plynulost silničního provozu. Za tímto účelem Policie České republiky ve smyslu zákona číslo 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále zákon o silničním provozu) provádí prevenci a dohled nad dodržováním pravidel zmíněného zákona.⁷⁸

5.1 Postup při zastavení vozidla

Zastavení a následná kontrola vozidla a řidiče kontrolující hlídkou Policie České republiky (dále hlídkou) je nejčastěji prováděnou činností policistů zařazených u vnější služby provádějících hlídkovou činnost. Vzhledem ke své četnosti také často dochází ze strany policistů k tzv. otupení smyslů a opomíjení nutnosti dbát zvýšené bezpečnosti a to jak při samotném zastavení kontrolovaného vozidla, při pohybu ve vozovce i při probíhající kontrole ve vztahu k řidiči.

Způsob zvolení zájmového vozidla ke kontrole je velmi subjektivní a záleží na mnoha aspektech. Pozornost hlídky může upoutat styl a způsob jízdy řidiče, technický stav vozidla, přestupkové jednání řidiče, ale i kterákoliv drobnost. Občas postačí místní znalost hlídky, kdy pozornost upoutá projíždějící vozidlo, jež provozuje osoba s platným zákazem řízení motorových vozidel, nebo jen osoba pohybující se v drogovém prostředí a je důvodné podezření, že by takovýto řidič řídil pod vlivem návykových látek. Zastavování vozidel a následné kontroly musí být v souladu s plnění úkolů stanovených zvláštním právním předpisem, kterým je zákon číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále zákona o PČR) a v souladu se zákonem o silničním provozu s ohledem na besip.

5.1.1 Zastavení vozidla při jízdě

Způsobů zastavování vozidla během jízdy je hned několik. Může se však užít jen zákonem určeného znamení k zastavení vozidla, kdy při jízdě lze užít vysunutého zastavovacího terče, kývání paže nahoru a dolů, nebo technického prostředku

---

⁷⁸ Především ve smyslu zákona číslo 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, § 124 odst. 9, 10.

výstražného a rozhlasového zařízení⁷⁹ (dále VRZ), jímž jsou služební vozidla vybavena. Dnes jsou takto vybavena i určená služební vozidla v civilním provedení. Tímto technickým prostředkem jsou výstražná světla modré barvy (zvané majáky) a světelný nápis červené barvy zobrazující nápisy „STOP“ nebo „STOP POLICIE“. Tyto nápisy je možné zobrazit pro vozidla před i za služebním vozidlem. Užití zastavovacího terče nebo kývání paže se dnes již prakticky neužívá. Používá se především VRZ s nápisem. Ve smyslu § 79 odst. 2 zákona o silničním provozu postačí jen nápis „STOP“ bez nutnosti užití výstražných světel. V praxi je však vhodné výstražná světla modré barvy užit, popřípadě doplnit pro upozornění řidiče zastavovaného vozidla krátkým zvukem sirény a výstražná světla modré barvy ponechat zapnutá po celou dobu prováděné kontroly.⁸⁰

Jedním z neméně důležitých kroků v zastavení vozidla je zvolení vhodného místa k zastavení kontrolovaného vozidla a včasnému užití VRZ. Dále záleží na chápavosti a stavu řidiče zastavovaného vozidla, protože se občas stane, že řidič zastavovaného vozidla občas zastaví na méně vhodném místě, než bylo hlídkou takticky zvoleno. Jednoduše jej přejede a zastaví jinde a někdy i na špatné straně vozovky. Je vhodné, aby hlídka počítala vždy s případem, že zastavované vozidlo může na daném místě zůstat a tvořit tak překážku v bezpečnosti a plynulosti silničního provozu (dále besip). Příkladem může být zjištění ovlivnění řidiče návykovou látkou.

Z taktických i bezpečnostních důvodů se dnes zastavuje kontrolované vozidlo tzv. zezadu, takže kontrolované vozidlo se nachází před služebním vozidlem policie. Při zastavení je vhodné služebním vozidlem zastavit mírně šikmo do vozovky a to tak, aby služební vozidlo opticky přesahovalo přes zastavené kontrolované vozidlo (při zastavování vpravo ve směru jízdy) a samozřejmě nebránilo v besip. Dále je vhodné stočit kola doprava a zajistit vozidlo proti pohybu. Tento způsob má hned několik taktických výhod. Zda ponechat motor služebního vozidla v chodu je subjektivní.

Při vystupování z vozidla je nutné sledovat provoz především ve zpětném zrcátku před otevřením dveří. Tento samozřejmě sledovat i po vystoupení z vozidla a při následném pohybu ve vozovce.

---

⁷⁹ ČESKO. Úplné znění zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (Zákon o silničním provozu), § 79 odst. 2

⁸⁰ Ve smyslu zákona číslo 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, § 79 odst. 3.

5.1.2 Zastavení vozidla na statickém místě

Při zastavování kontrolovaného vozidla na statickém místě se užije znamení pro zastavení vozidla, kterým je vztyčená paže s otevřenou dlaní, nebo užití zastavovacího terče. Za snížené viditelnosti se užije světla červené barvy⁸¹ (například osvětlený zastavovací terč, kužel, svítlna červené barvy). Kontroly na statickém místě bývají nejčastěji na předem určeném místě, kde je dostatek prostoru pro zastavování a kontrolu vozidel při dohledu nad besip. Velmi často bývá toto spojeno s nejrůznějšími bezpečnostními opatřeními a akcemi, které nemusí být vždy spojeny jen s kontrolou besip.

Zájmové vozidlo se zastavuje způsobem, že policista vstupuje v dostatečné vzdálenosti od tohoto vozidla do vozovky se zvednutou paží, nebo zastavovacím terčem nad hlavou a druhou rukou je vhodné ukázat na vozidlo, které chce zastavit. Při snížené viditelnosti se světlem červené barvy vytváří půlkruh nad hlavou. Vždy v souladu s § 79 odstavce 3 zákona o silničním provozu, kde je uvedeno: „*Znamení k zastavení vozidla se musí dávat včas a zřetelně s ohledem na okolnosti provozu na pozemních komunikacích tak, aby řidič mohl bezpečně zastavit vozidlo a aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích.*“⁸². Při reakci řidiče a zpomalování zájmového vozidla policista postupně ustupuje z vozovky na nebo ke krajnici a ukazuje na místo zastavení. Po zastavení vozidla je vhodné jej z pravé části přes zadní část obejít až k řidiči a započít kontrolu. Zůstat ve vozovce nebo obcházet vozidlo přes přední část nese zvýšené riziko úrazu policisty. Při obejití vozidla tak má kontrolující policista možnost si prohlédnout vozidlo zběžně ze všech stran. Z taktického hlediska má dále možnost monitorovat dění v kabině kontrolovaného vozidla a mít přehled o případném počtu cestujících.

5.1.3 Zastavení vozidla jiným způsobem

Při nerespektování řidiče na dávané znamení k zastavení vozidla při výše uvedených případech, nastává nepříjemná a pro policisty mnohdy nebezpečná a stresová situace. Tím však není myšleno, kdy řidič zastavovaného vozidla ihned na znamení k zastavení nereaguje, ale reaguje se zpožděním. To bývá často spojeno s tím, že se řidič plně nevěnuje řízení motorového vozidla.

---

⁸¹ ČESKO. Úplné znění zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (Zákon o silničním provozu), § 79 odst. 2

⁸² KOVALČÍKOVÁ, D. Zákon o provozu na pozemních komunikacích. Komentář. Praha, 2011, s. 163.

V případě, že je zjevné, že řidič na znamení k zastavení vozidla zcela záměrně nereaguje, je třeba ze strany hlídky na vzniklou situaci reagovat. Velmi často nastává tzv. fáze pronásledování daného vozidla, která může mít i fatální následky a mohou tak být postiženy i nezúčastněné osoby. Stává se, že zastavované vozidlo odmítá zastavit řidič, který by byl za řízení motorového vozidla podle zákona postižitelný. Mnohdy bývají takoví řidiči pod vlivem některé z návykových látek.

Pro příklad nebezpečného jednání řidiče v hlavním městě Prahy, jedoucího nepřiměřeně vysokou rychlostí, nerespektujícího dopravního značení a signály, nereagujícího na znamení k zastavení vozidla a ohrožujícího tak svou bezohlednou jízdou vážně život nebo zdraví osob, má policie oprávnění k užití donucovacích prostředků ve smyslu § 53 zákona o PČR. Možnými donucovacími prostředky jsou v tomto případě dle § 52 písmena f), zákona o PČR „*zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla*“⁸³, užitými v souladu s § 55 zákona o PČR. Jestliže i přesto nelze jinak zadržet dopravní prostředek je policista oprávněn použít zbraň ve smyslu § 56 odstavce 1 písmena f), zákona o PČR.

V uvedeném příkladě se jedná pro pronásledující policisty o stresovou situaci a chybně zvolená rozhodnutí mohou mít fatální následky. Vždy je třeba „*dbát zásady přiměřenosti vzhledem k možné škodě na životě, zdraví a majetku*“⁸⁴. V praxi je na zmíněném území Prahy nesporná výhoda v množství motorizovaných hlídek, které mohou poskytnout součinnost při zastavení takto jedoucího vozidla. V první řadě je nutné o dané situaci ze strany pronásledující hlídky stručně a jasně vyrozumět operační středisko a držet se v dostatečné vzdálenosti za ujíždějícím vozidlem. Na takovou situaci se vždy hlásí dostupné hlídky. Ze strany nezúčastněných hlídek komunikujících na stejném otevřeném kanálu komunikačního systému Policie České republiky (dále otevřeném kanálu) jako pronásledující hlídka, je vhodné, aby ctili pravidlo rádiového klidu. Pro příklad není nic horšího, než když pronásledující hlídka potřebuje podat informaci o stavu a průjezdní lokaci vozidla a jiná nezúčastněná hlídka si domlouvá pauzu. V danou chvíli nedůležité informace, které se běžně předávají prostřednictvím otevřeného kanálu, je možné operačnímu středisku předat i jiným způsobem. Další postup pronásledující hlídky vyplývá z dané situace a místa. Vždy je vhodné spolu s dalšími hlídkami dané vozidlo odklonit mimo hlavní dopravní

⁸³ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha, 2014, s. 207.

⁸⁴ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha, 2014, s. 224.

cesty, kde by v případě nehody byly minimalizovány škody, nebo bylo možné řidiče daného vozidla přinutit vozidlo zcela zastavit.

5.1.4 Postup při kontrole řidiče a vozidla

Po zastavení zájmového vozidla (mimo vynucené zastavení) hlídka přistupuje ke kontrole řidiče a vozidla. Z taktického hlediska je vhodné, aby kontrolující policista stál na úrovni „B“ sloupku⁸⁵ vozidla na straně řidiče a druhý policista z hlídky stál u „C“ sloupku na opačné straně kontrolovaného vozidla. Jedná se o místo, odkud by měl mít náležitý rozhled na dění v kabině vozidla a sledovat ruce řidiče v místech, kam nevidí kontrolující policista, který s řidičem komunikuje. V případě tří členné hlídky se třetí policista pohybuje u „C“ sloupku za kontrolujícím policistou.

Při kontrole je vhodné nezapomínat na zvýšenou obezřetnost při pohybu ve vozovce s ohledem na okolo projíždějící vozidla. Při komunikaci s řidičem by neměl kontrolující policista dávat hlavu příliš k okénku, nebo k hraně dveří, jimiž by mohl být zraněn. Není na škodu mít během komunikace s řidičem ruku na zbrani s mírným natočením těla. Z pozice řidiče policistova ruka na zbrani není vidět. Vždy je při kontrole vhodné k řidiči přistupovat s vědomím, že se jedná o rizikovou, případně nebezpečnou osobu, která může být ovlivněna návykovou látkou. Jednání takto ovlivněné osoby může být nevyzpytatelné a v kombinaci se silničním provozem velmi nebezpečné.

Samotná kontrola probíhá způsobem, že kontrolující policista řidiče pozdraví vojenským pozdravem a vyzve jej k předložení předepsaných dokladů k provozu a řízení motorového vozidla ve smyslu § 124 odstavce 10 písmene g), zákona o silničním provozu a dále jej ve smyslu § 124 odstavce 10 písmene f), g), zákona o silničním provozu vyzve ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem, nebo jinou návykovou látkou. Kontrolovaného řidiče je vhodné na místě poučit o provedení orientačních zkoušek a způsobu provedení. V tomto případě se postupuje podle zákona číslo 65/2017 Sb, o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, konkrétně podle § 20. Zde je v odstavci 2 popsán i případ, kdy kontrolovaný řidič některou z orientačních zkoušek odmítne: *„V případě, že povinná osoba podle odstavce 1 orientační vyšetření odmítne nebo takové vyšetření nelze provést nebo úspěšně dokončit, provede se odborné lékařské vyšetření. Pokud odborné lékařské*

---

⁸⁵ Značení sloupků vozidel se provádí písmeny, kde A sloupek je s čelním sklem vozidla, B je sloupek mezi předními a zadními dveřmi a dále.

vyšetření osoba odmítne, hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.“ Dále se postupuje opět dle zákona o silničním provozu, kdy se řidiči zabráni v další jízdě⁸⁶ a je mu zadržen řidičský průkaz⁸⁷.

5.2 Postup provedení orientačního vyšetření na přítomnost JNL⁸⁸

Není tak časté, že běžní řidiči odmítají orientační vyšetření na přítomnost jiných návykových látek. Spíše se tak stane u řidiče drahého luxusního vozidla, který si je vědom svého ovlivnění a radši zaplatí ve správním řízení vyšší pokutu, kdy dále po dobu blokace svého řidičského oprávnění si najme řidiče, než aby proti němu byly zahájeny úkony trestního řízení.

Policie přítomnost návykových látek u řidičů testuje elektronickým analyzátozem Dräger DrugTest® 5000, kterým jsou vybaveny vybrané hlídky Policie České republiky, nebo nejčastěji drogovým testem DrugWipe® 5 S, kterým je vybaven snad každý policista hlídkové služby (minimálně v Praze). V obou případech se užívá biologického materiálu slin. Před provedením jednoho ze způsobů testování je důležité, aby policista kontrolovanou osobu řádně poučil. Nepoučení, nebo nedostatečné poučení může mít později za následek zastavení trestního stíhání podezřelé osoby, nebo v době kontroly může vytvořit zbytečné komplikace ve spolupráci s kontrolovanou osobou.

Orientační vyšetření na přítomnost jiných návykových látek provádí policista, jestliže má důvodné podezření, že kontrolovaný řidič je pod vlivem návykových látek, nebo takové látky požil. Je důležité, aby se policista, který komunikuje s řidičem při silniční kontrole, zaměřil na jeho chování, vyjadřovací schopnosti, možný zápach (konopí), nepřiměřené pocení a také reakce zornic na světlo. Za předpokladu, že v době kontroly je tma, je vhodné užít příruční svítilnu, kterou kontrolující policista může svítit na předložené doklady, nebo do kabiny vozidla a přitom sledovat reakci zornic na změnu světla. Neméně důležité je věnovat pozornost prostoru kabiny vozidla, kde se mohou nacházet různé pomůcky k aplikaci drog.

Před samotným orientačním vyšetřením je velmi důležité, aby se kontrolovaná osoba alespoň po dobu pěti minut zdržela požívání jídla, žvýkání, pití a kouření.

---

⁸⁶ ČESKO. Úplné znění zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (Zákon o silničním provozu), § 118a odstavec 1 písmeno e, f

⁸⁷ Ve smyslu § 118b, zákona o silničním provozu.

⁸⁸ JNL – jiné návykové látky.

V opačném případě by mohlo dojít k ovlivnění výsledku orientačního vyšetření prováděného testu. Z praxe je vysledované, že kyselé tekutiny dokážou ovlivnit výsledky měření a zapříčinit tak neutrální výsledek testovaného vzorku i když by byl za normálních okolností pozitivní. Není to však pravidlem, jde pouze o informativní doporučení. Před samotným testováním je vždy důležité provést orientační dechovou zkoušku na přítomnost alkoholu v dechu, aby se vyloučilo ovlivnění alkoholem.

Za předpokladu, že uvedenými způsoby by výsledek testování u testované osoby byl negativní a tato vykazovala známky ovlivnění, je možné, že dotyčná osoba je pod vlivem JNL, které dostupné testovací soupravy nedetekují. Hlavním problémem může být ovlivnění halucinogeny nebo LSD, které není uvedenými testovacími soupravami možné detekovat. Poté musí následovat odborné vyšetření ve zdravotnickém zařízení⁸⁹.

5.2.1 Dräger DrugTest® 5000

Jedná se o elektronický analyzátor detekující přítomnost návykových látek, jako jsou Amfetaminy, Benzodiazepiny, Delta-9-tetrahydrokanabiol (THC), Kokain, Metamfetaminy, Opiáty, Metadon. Slangově je mezi policisty nazýván „pekárna“.

Postup kontroly probíhá způsobem, že kontrolované osobě je předána testovací kazeta s patronou sběrače biologického vzorku slin, který si vloží do úst a s tímto pohybuje dopředu a dozadu, dokud se indikátor patrony nezbarví modře. Poté se celá testovací kazeta vloží dle návodu do analyzátoru, který testovací vzorek vyhodnotí do čtyř minut.⁹⁰

Přední výhodou analyzátoru je jasné a nesporné zobrazení výsledků na displeji přístroje v textové podobě a následně na výtisku. Zpětně je možné vyvolat až 500 výsledků měření.

---

⁸⁹ V souladu se zákonem číslo 65/2017 Sb, *o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek*, § 20 odstavce 2.

⁹⁰ DRÄGERWERK *Informace o výrobku: Dräger DrugTest 5000. 2013.*

5.2.2 DrugWipe® 5 S

Jedná se o jednorázový imunologický orientační test umožňující detekci látek, kterými jsou THC, opiáty, kokain a amfetaminy/metamfetaminy včetně MDMA (extáze). Tento test má výhodu ve snadnosti užití v terénu. Je však nutné sledovat expirační datum uvedené na balení a v případě zjištění prošlé expirace tento dále nepoužívat. Detekce je možná z biologického vzorku slin i vzorku potu testované osoby. Slangově je testovací souprava mezi policisty označována jako „lízátko“. K dispozici jsou i další modifikace testovací soupravy označené například 6 S, nebo 5+. Rozdíl je jen v množství detekovatelných látek a způsob užití je naprosto shodný.

Postup testování probíhá způsobem, že testovací kazeta se vyjme z obalu těsně před testováním a z této se sejme modrý sběrač biologického vzorku obsahující sběrové polštářky. V případě testování přítomnosti JNL z biologického vzorku slin se sběrovými polštářky několikrát otře jazyk a vnitřní strana tváře testované osoby. V případě testování z biologického vzorku potu je třeba užít tekutinu, která se nachází v plastové ampuli na obalu, již se pokapou sběrové polštářky a s těmito se krouživě odebere vzorek potu na těle (čele, hrudi, atp.) kontrolované osoby. Po odběru biologického vzorku se modrý sběrač zacvakne zpět do testovací kazety, bílým posuvným krytem se tento zaaretuje a ve svislé poloze (bílý kryt dole a modrý sběrač nahoře) se promáčkne integrovaná ampulka s tekutinou. Označeno nápisem PRESS. Po tomto musí být testovací kazeta položena do vodorovné polohy a čeká se na výsledky měření. Vždy se na indikátoru musejí zobrazit dvě kontrolní linie zbarvené dočervena. Testování s ohledem na okolní teplotu probíhá přibližně 5 minut. Jestliže dojde k probarvení linie u některé ze zobrazených látek, jedná se o pozitivní měření a to i v případě, že zobrazená linie není plně výrazná jako kontrolní linie⁹¹.

Je známé, že na vnějším obalu lidského těla mohou ulpět látky pozitivně reagující na testování uvedenou testovací soupravou a tuto skutečnost je nutné při testování zohlednit. Postačí, že kontrolovaná osoba se po nějakou dobu pohybovala v určitém nevyhovujícím prostředí a test může vyjít pozitivně, i když dotyčná osoba bude zcela bez ovlivnění.

---

⁹¹ SECURETEC *DrugWipe® 5 S- Návod na použití*. 2017.

5.3 Postup v případě pozitivního orientačního vyšetření

Zde je zcela nezbytné, aby hlídka v co nekratší době zajistila převoz kontrolovaného řidiče k lékařskému vyšetření, protože lidské tělo aktivní látky JNL postupně vylučuje. Pro velkou časovou prodlevu při odběru biologických vzorků vyšetřované osoby by odborné zkoumání nemuselo být zcela objektivní při stanovení míry ovlivnění. Následné posouzení, zda se tento řidič řízením motorového vozidla dopustil trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky (viz kapitola 4.1.1), nebo přestupkového jednání podle § 125c odstavce 1 písmena b), zákona o silničním provozu by mohlo být také neobjektivní. Pro zahájení úkonů trestního řízení je důležité, aby byly naplněny všechny znaky skutkové podstaty trestného činu a dokázat, že kontrolovaný řidič byl ve stavu vylučujícím způsobilost.

Postup ze strany hlídky po zjištění, že orientační zkoumání na přítomnost JNL bylo s pozitivním výsledkem je takový, že ve věci se nejprve v evidenčním policejním systému (ETŘ) založí číslo jednacích vzniklé události, vyplní se nezbytné dokumenty pro odborné lékařské vyšetření (2x příloha č. 1 a 4x č. 2) a provede se následný převoz kontrolovaného řidiče do určeného zdravotnického zařízení.

Ve zdravotnickém zařízení po předložení vyplněných formulářů přítomný lékař započne odborné vyšetření, za předpokladu, že tato osoba s vyšetřením souhlasí. Při odmítnutí odborného vyšetření, a to vždy před lékařem, postupuje policejní orgán podle výše popsaného, viz 3. odstavec kapitola 5.1.4.

Z důvodu hospodárnosti se postupuje dvoufázově, kdy se nejprve provede imunochemické screeningové vyšetření, které zkoumaný materiál rozdělí na negativní, nebo pozitivní a v případě pozitivního výsledku se pokračuje druhou fází, kterou je odběr vzorků krve a pohovor s vyšetřujícím lékařem. Pro úspěšný výsledek odborného vyšetření je odebrání dostatečného množství biologického materiálu (50ml moči a 10ml krve).⁹² Odebrané vzorky biologického materiálu jsou dále zasílány odbornému pracovišti k provedení odborného zkoumání chromatografickými metodami, které odhalí množství JNL a je možné tak znalcem v oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie, stanovit míru ovlivnění zkoumané osoby v době, kdy řídila motorové vozidlo. Zasílání získaných vzorků zajišťuje zdravotnické zařízení.

---

⁹² NOVÁKOVÁ, E. *Detekce abúzu drog v toxikologické laboratoři* [online]. 2007 [cit. 2018-04-07], Postgraduální medicína. Dostupné z WWW: <<https://zdravi.euro.cz/clanek/postgradualni-medicina/detekce-abuzu-drog-v-toxikologicke-laboratori-319032>>.

Ve věci se dále čeká na znalecký posudek z oboru zdravotnictví odvětví toxikologie, pro objektivní posouzení jednání, za účelem zvolení dalšího postupu, zda se předmětný skutek bude podle zjištěného množství JNL ze vzorků zkoumané osoby oznamovat jako přešupek podle § 74 odstave 1 písmena f), zákona číslo 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přešupky a řízení o nich, nebo ve věci policejní orgán podle trestního řádu zahájí úkony trestního řízení ve zkráceném přípravném řízení. S touto fází hlídkoví policisté, kteří se podílejí na odhalování trestných činů v souvislosti se silniční dopravou, příliš do kontaktu nepřicházejí. Tito policisté jsou dále ve věci vedeni jako svědci jednání kontrolovaného řidiče.

Závěr

Bakalářská práce na téma „Trestné činy v silniční dopravě – drogy v silniční dopravě“ se zabývala problematikou odhalování a prokazování trestných činů, kterých se řidiči motorových vozidel mohou řízením pod vlivem návykové látky dopustit a dopouštějí. Cílem bylo popsat vhodné postupy pro policisty provádějící dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu v souladu se zákonem č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích i v souladu se zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, na základě vlastních zkušeností, s ohledem na bezpečnost kontrolujících policistů.

První část bakalářské práce byla zaměřena na vysvětlení základních pojmů v oblasti drogové problematiky a návykových látek mimo alkoholu, týkajících se oblasti silniční dopravy. Dále byl sestaven seznam návykových látek, se kterými je možné se na české drogové scéně setkat. Jednotlivé návykové látky byly charakterizovány, popsány jejich účinky na lidský organismus a popsána možnost jejich detekce z jednotlivých biologických vzorků. V základním dělení drog jsou zmíněna vybraná ovlivnění, kterých si kontrolující policisté mohou v případě silniční kontroly povšimnout a snáze tak rozpoznat osobu ovlivněnou určitou drogou, resp. její danou skupinou. Rozborem jednotlivých drog je zřejmé, že s ohledem na dostupnost, napříč spektrem jednotlivých věkových skupin a sociálních vrstev lze určit, že nejčastěji užívanými drogami jsou drogy konopné, dále amfetaminy, metamfetaminy a kokain. Na základě vlastních zkušeností lze jen tuto skutečnost potvrdit a z jednání takto ovlivněných řidičů lze určit, že více rizikovou skupinou jsou řidiči, kteří jsou pod vlivem amfetaminů, metamfetaminů oproti řidičům ovlivněných konopnou drogou, protože jsou více agresivní, inklinují k rychlé jízdě, nerespektují předpisy a pravidla silničního provozu a mají nutkání nezastavit na signál k zastavení vozidla, což může zapříčinit, že začnou ujíždět před policejní hlídkou. Oproti tomu řidiči pod vlivem konopných drog působí klidným až ospalým dojmem.

Další část bakalářské práce se věnovala jednotlivým trestným činům, kterých se osoba, jež řídí motorové vozidlo pod vlivem návykové látky, může dopustit. Tyto trestné činy byly popsány tak, jak je uvedeno v trestním zákoníku spolu s vybranou částí z komentáře, aby byla zřejmá souvislost se silniční dopravou v kombinaci s ovlivněním řidiče návykovou látkou.

Poslední část bakalářské práce byla zaměřena především na samotný postup policistů provádějících dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu hlavně z důvodu prevence. Dále byly zmíněny jednotlivé způsoby a techniky zastavování motorových vozidel podle zákona o silničním provozu, průběh kontroly vozidla a kontroly řidiče zastaveného vozidla. Důraz je zde kladen na samotnou bezpečnost policistů při probíhající kontrole, kterou policisté s množstvím prováděných silničních kontrol postupně utlumují, až opomíjejí. Vysledováno u děle sloužících, nebo nových a nezkušených policistů.

Jednotlivé kroky policistů řešících problematiku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, kteří jsou zařazeni v hlídkové službě, byly pojaty úzce, s ohledem na téma této bakalářské práce. Z tohoto důvodu se práce zcela úmyslně zaměřuje na odhalení řidičů, kteří jsou v době řízení pod vlivem některé ze zmíněných návykových látek a preventivně tak může být zamezeno v dopuštění se jiného trestného činu, jež bývá pro společnost více škodlivý. Tato bakalářská práce by proto mohla sloužit jako pomůcka pro usměrnění postupů policistů potýkajících se s odhalováním řidičů ovlivněných jinou návykovou látkou v silniční dopravě.

Dále bylo poukázáno na omezený rozsah detekce návykových látek v současnosti užívaných detekčních souprav orientačních vyšetření a nutnosti zcela nespoléhat na případnou negativnost výsledku provedeného orientačního vyšetření. Vždy je na místě umět objektivně posoudit verbální i neverbální projevy kontrolovaného řidiče s ohledem na možnost ovlivnění. Velmi častým ukazatelem ovlivnění jsou nepřiměřeně reagující zorničky, verbální projev a jakkoliv netypický zápach, tak jak je uvedeno v projevech jednotlivých návykových látek této práce.

Drogy doprovází dle historických pramenů snad všechny etapy vývoje civilizace a jsou součástí nejedné z kultur. V dnešní době, v kombinaci s narůstajícím množstvím aktivně provozovaných vozidel v silniční dopravě jsou drogy, potažmo kterékoliv návykové látky, velmi rizikovým faktorem. Osobně zastávám názor, že kterékoliv látky, které jsou označeny za návykové a působí na lidský organismus, do této oblasti zcela nepatří a to i za předpokladu, že by mohli mít na lidský organismus pozitivní dopad, jako například podpora potlačení únavy. Lidské tělo si vždy najde způsob, jak si odpočinout a důsledek může mít fatální následek a to nejen pro daného řidiče, ale i další zodpovědné účastníky silničního provozu.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BLAŽEJOVSKÝ, M. *Drogy v dopravě*, 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 188 s. ISBN 978-80-7478-903-8.
2. KALINA, K. a kolektiv. *Drogy a drogové závislosti I*. 1. vydání. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti: Úřad vlády České republiky, 2003. 319 s. ISBN 80-86734-05-6.
3. Kolektiv autorů sdružení SANANIM. *Drogy otázky a odpovědi*. 1. vydání, Praha: Portál, 2007. 198 s. ISBN 978-80-7367-223-2.
4. KOVALČÍKOVÁ, D., ŠANDERA, J. *Zákon o provozu na pozemních komunikacích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. 438 s. ISBN: 978-80-7400-418-6.
5. MAHDALÍČKOVÁ, J. *Víme o drogách všechno?*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 124 s. ISBN 978-80-7478-589-4.
6. MIOVSKÝ, M. *Konopí a konopné drogy: Adiktologické kompendium*. Praha: Grada, 2008. 544 s. ISBN 978-80-247-0865-2.
7. NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. Praha: KLP-Koniasch Latin Press, 1997. 348 s. ISBN 80-85917-36-X.
8. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. 3614 s. ISBN: 978-80-7400-428-5.
9. ŠVELLA, K., ŠEVČÍK, P. *Akutní intoxikace a léková poškození v intenzivní medicíně*. 2. vydání. Praha: Grada, 2011. 327 s. ISBN 978-80-247-3146-9.
10. VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014. 483 s. ISBN: 978-80-7400-543-5.

Elektronické zdroje

1. *Droga* [online]. 2017 [cit. 2017-12-25], Wikipedie. Dostupné z WWW: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Droga>>.
2. *Psychoaktivní droga* [online]. 2017 [cit. 2017-12-25], Wikipedie. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Psychoaktivn%C3%AD_droga>.
3. *Drogový test THC z moči*. [online]. [cit. 2018-01-30], IVD Biotech. Dostupné z WWW: <<http://www.drogovy-test.cz/sk/17-drogovy-test-thc-z-moci-marihuana-hasis-5-ks.html>>.
4. *Marihuana* [online]. 2018 [cit. 2018-01-25], Wikipedie. Dostupné z WWW: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Marihuana>>.
5. *HÁŠIŠ* [online]. 2017 [cit. 2018-01-26], Wikipedie. Dostupné z WWW: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Ha%C5%A1i%C5%A1>>.
6. TELČEROVÁ, V., *Halucinogeny jsou nejvíce zkoumané drogy* [online]. 2009 [cit. 2018-02-25], TOPZINE. Dostupné z WWW: <<https://www.topzine.cz/halucinogeny-jsou-nejvice-zkoumane-drogy>>.

7. BOROVIČKA, J., *Tajemné lysohlávky: halucinogeny našich lesů a strání* [online]. 2014 [cit. 2018-02-27], iReceptář. Dostupné z WWW: <<https://www.ireceptar.cz/vareni-a-recepty/houby/tajemne-lysohlavky-halucinogeny-nasich-lesu-a-strani/>>.
8. BOROVIČKA, J., *Muchomůrka červená: houba z pohádek i halucinogen šamanských obřadů* [online]. 2014 [cit. 2018-02-27], iReceptář. Dostupné z WWW: <<https://www.ireceptar.cz/vareni-a-recepty/houby/muchomurka-cervena-houba-z-pohadek-i-halucinogen-samanskych-obradu/>>.
9. HAVRÁNEK, P. A DOLEŽALOVÁ, I., „Magické“ rostliny: stimulancia, psychotomimetika a rostliny obsahující látky opojné [online]. Dostupné z WWW: <<http://old.botany.upol.cz/prezentace/dolezal/abp5.pdf>>.
10. *Paličkovice nachová* [online]. 2018 [cit. 2018-01-28], Wikipedie. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Pali%C4%8Dkovice_nachov%C3%A1>.
11. *Diethylamid kyseliny lysergové* [online]. 2018 [cit. 2018-01-28], Wikipedie. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Diethylamid_kyseliny_lysergov%C3%A9>.
12. *LSD a jiné halucinogeny* [online]. 2017 [cit. 2018-01-28], Prev-Centrum. Dostupné z WWW: <<https://www.prevcentrum.cz/informace-o-drogach/lsd/>>.
13. *Efedrin* [online]. 2017 [cit. 2018-03-01], Wikipedie. Dostupné z WWW: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Efedrin#Vy%C5%BEit%C3%AD>>.
14. CAHA, J. *Efedrin – mnoho povyku pro nic?* [online]. 2012 [cit. 2018-03-01], AKTIN. Dostupné z WWW: <<https://aktin.cz/efedrin-mnoho-povyku-pro-nic>>.
15. *Zakázané léky* [online]. 2018 [cit. 2018-03-01], Antidopingový výbor ČR. Dostupné z WWW: <http://www.antidoping.cz/zakazane_prostredky_leky.php>.
16. *Efedrin* [online]. 2013 [cit. 2018-03-01], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/stimulanty/efedrin.html>>
17. *Kokain* [online]. 2018 [cit. 2018-03-01], Wikipedie. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Kokain#Dlouhodob%C3%A9_%C3%BA%C4%8Dinky>.
18. *Kokain* [online]. 2011 [cit. 2018-03-01], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/stimulanty/kokain.html>>.
19. *Kokain* [online]. 2008 [cit. 2018-03-01], Drogy. Dostupné z WWW: <<http://drogy.ful.cz/drogy/kokain/>>.
20. *Extáze* [online]. 2018 [cit. 2018-03-01], Wikipedie. Dostupné z WWW: <[https://cs.wikipedia.org/wiki/Ext%C3%A1ze_\(droga\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Ext%C3%A1ze_(droga))>.
21. *Braun* [online]. 2011 [cit. 2018-03-13], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/opiaty-a-alkohol/braun.html>>.
22. *Heroin* [online]. [cit. 2018-03-15], NávykovéLátky.cz. Dostupné z WWW: <<http://navykovelatky.cz/tlumive-drogy/heroin/>>.
23. *Heroin* [online]. 2011 [cit. 2018-03-15], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/opiaty-a-alkohol/heroin.html>>.

24. *Éter* [online]. 2013 [cit. 2018-03-17], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/inhalanty/eter.html>>.
25. *Toluen* [online]. 2011 [cit. 2018-03-17], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/inhalanty/toluen.html>>.
26. *Oxid dusný* [online]. 2011 [cit. 2018-03-17], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/inhalanty/oxid-dusny.html>>.
27. *Subutex* [online]. 2012 [cit. 2018-03-20], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/leky/subutex.html>>.
28. *Metadon* [online]. 2011 [cit. 2018-03-22], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/opiaty-a-alkohol/metadon.html>>.
29. *Kodein* [online]. 2015 [cit. 2018-03-22], SÚKL. Dostupné z WWW: <<http://www.sukl.cz/kodein-omezeni-pouzivani-pro-lecbu-kasle-a-nachlazení-u-deti>>.
30. *Kodein* [online]. 2011 [cit. 2018-03-22], O DROGÁCH. Dostupné z WWW: <<http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/opiaty-a-alkohol/kodein.html>>.
31. *Benzodiazepiny* [online]. [cit. 2018-03-25], prev-centrum. Dostupné z WWW: <<https://www.prevcentrum.cz/informace-o-drogach/benzodiazepiny/>>.
32. NOVÁKOVÁ, E. *Detekce abúzu drog v toxikologické laboratoři* [online]. 2007 [cit. 2018-04-07], Postgraduální medicína. Dostupné z WWW: <<https://zdravi.euro.cz/clanek/postgradualni-medicina/detekce-abuzu-drog-v-toxikologicke-laboratori-319032>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. *Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník*. Vydání: osmé. Praha: Armex Publishing, 2017. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-47-2
2. ČESKO. *Zákon č. 65 ze dne 19. ledna 2017, o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek*. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2017
3. ČESKO. *Úplné znění zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (Zákon o silničním provozu)*. Vydání: osmnácté. Praha: Armex Publishing, 2017. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-50-2
4. ČESKO. *Zákon č. 250 ze dne 12. července 2016, o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich*. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2016

Ostatní zdroje

1. ZAVADILOVÁ, R. *NÁVYKOVÉ LÁTKY*. 2015, prezentace k přednášce na FVL a FVHE 2015. 37 s. Dostupné z WWW: <https://fvl.vfu.cz/pub-files/informace-o-fakulte/sekce-ustavy/farmakologie-farmacie/pedagogicka-cinnost/farmakologie-i/index/09_pravidla_zachazeni_s_navykovymi_latkami.pdf>.
2. BIOSYNEX Deutschland GmbH. *Návod k použití - Test návykových látek*. 2013, 10 s. Dostupné z WWW: <<http://www.spgs-bce.cz/upload/745.pdf>>.
3. SECURETEC. *DrugWipe® 5 S - Návod na použití*. 2017, 2 s. Dostupné z WWW: <<http://www.drogovetesty.cz/file/p77.pdf>>.
4. DRÄGERWERK. *Informace o výrobku: Dräger DrugTest 5000*. 2013, 6 s. Dostupné z WWW: <https://www.draeger.com/Products/Content/drugtest_5000_pi_9041565_cs.pdf>.

Přílohy

Příloha č. 1 - Žádost o provedení zdravotního výkonu.

Příloha č. 2 - Žádost o lékařské a toxikologické vyšetření při podezření z ovlivnění návykovou látkou (NL).

ŽÁDOST O PROVEDENÍ ZDRAVOTNÍHO VÝKONU

Žadatel – útvar/oddělení PČR Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy (číselný kód 3 pozice) – | | | |

Na základě příslušných ustanovení zák. č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, zák. č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, zák. č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů, zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, zák. č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platných zněních, žádám o provedení zdravotního výkonu:

A B C D1 D2 E F G H I J (zakroužkovat, vysvětlení viz. Poučení) Počet zakroužk. výkonů : .....

|_|_|_|_| .....
 OEC ..... hodnost, jméno a příjmení (hůlkovým písmem) ..... razítko a podpis ..... datum

Osoba : 1. podezřelá 2. obviněná 3. jiná: .....

datum nar. : |_|_| |_|_| |_|_|_|_|

Jméno a příjmení ..... rodné číslo : |_|_|_|_|_|_|_|_|

bydliště: ..... státní přísl. : .....

zdrav. pojišťovna: ..... kód ZP |_|_|_| pohlaví: muž - žena

Je důvodné podezření, že jmenovaný(á) je - není:

1. ovlivněn požitým alkoholem, 2. jinou návykovou látkou, event. jakou: ..... 3. poraněn
 4. trpí psychickou poruchou, 5. přenáší v těle drogy, 6. nemocen: .....

Vyúčtování zdravotních výkonů Nemocnicí Na Bulovce, Budínova 2, Praha 8, 180 81

_ _	_ _ _ _ _ _ _	_	_ _ _ _ _ _ _	_ _	_ _ _ _ _ _ _	_	_ _ _ _ _ _ _
odborn.	kód výkonu	počet	podpis a razítko lékaře	odborn.	kód výkonu	počet	podpis a razítko lékaře

POUČENÍ

1. Pro nákladové středisko Nemocnice Na Bulovce:

Za druhostranně vyžádané zdravotní výkony se v souladu s § 15 odst. 9 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, v platném znění, účtuje úhrada podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami v platném znění a podle výměru Ministerstva financí o maximální ceně jednoho bodu za zdravotní péči na žádost Policie ČR (platný výměr Ministerstva financí, kterým se stanoví seznam zboží s regulovanými cenami).

2. Pro policisty – druhy výkonů, které je možné vyžádat:

A. Lékařské vyšetření a podání lékařské zprávy pro zjištění rozsahu újmy na zdraví za účelem právní kvalifikace jednání, které k újmě vedlo.

B. Lékařské vyšetření a podání lékařské zprávy o způsobilosti umístění do cely zadržení a zajištění, způsobilosti k policejním úkonům nebo způsobilosti k umístění do záchytného zařízení pro cizince, včetně event. stanovení podmínek pobytu, vydání potřebných léků a zdravotních pomůcek.

C. Lékařské vyšetření ke zjištění ovlivnění alkoholem, odběru krve nebo moče ke stanovení množství alkoholu.

D1. Lékařské vyšetření ke zjištění ovlivnění jinými návykovými látkami a odběr moče ke kvalitativnímu průkazu těchto látek.

D2. Screeningové vyšetření krve na OPL, odběr krve (2 zkumavky), vypracování lék.zprávy k vyšetření na jiné návykové látky a uschování vzorku krve a moče.

E. Lékařské vyšetření ke zjištění ovlivnění jinými návykovými látkami a odběr moče (nejméně 200 ml) ke kvantitativnímu stanovení těchto látek v Ústavu toxikologie a soudní chemie VFN, Praha 2, Na Bojišti 3 (orgán PČR předkládá řádně vyplněnou zvláštní žádanku).

F. Odběr krve a event. jiného biologického materiálu k určení krevní skupiny, DNA diagnostice (zkumavku dodá PČR) a jiné, uveďte !

G. RTG nebo SONO vyšetření zaživačního traktu při podezření na přítomnost cizích těles.

H. Odborné lékařské vyšetření psychiatrické.

I. Vystavení lékařské zprávy o zdravotním stavu bez vyšetření.

J. Další zdravotní výkon, např. popis tělesných markant významných pro identifikaci, uvést !

razítko žadatele, podpis odpovědné osoby

Žádost o lékařské a toxikologické vyšetření při podezření z ovlivnění návykovou látkou (NL)

A) VYPLNÍ ŽADATEL

Jméno a příjmení _____ rodné číslo _____

Důvod vyšetření _____ doba deliktu _____

Udává požití NL, vč. alkoholu před deliktem _____ druh NL _____
po deliktu _____ druh NL _____

Drugwipe 5+ pozitivní CA AM CO OP

Požadované vyšetření (imunochemický screening):
počet   amfetaminy (pervitin, extáze) kokain benzodiazepiny
 kanabinoidy (marihuana) opiáty (heroin, morfin)

B) VYPLNÍ LÉKAŘ PROVÁDĚJÍCÍ VYŠETŘENÍ

Lékařské vyšetření započato dne _____ v čase _____

Anamnéza:

Užívá léky, jaké, od kdy, dávkování, poslední dávka: _____

Aplikace NL, jaké, kdy naposled, substituční program: _____

Nemoc: ne / ano _____ jaká: _____

Chování: ☐	Nálada: ☐	Řeč: ☐	Vědomí: ☐	Těl. hm. _____ kg
1. zdvořilé	1. normální	1. normální	1. jasné	výška _____ cm
2. dysfonické	2. depresivní	2. nesouvislá	2. otupělé	teplota _____ °C
3. exaltované	3. euforická	3. špatná artikulace	3. somnolence	puls _____ /min
4. překotné	4. labilní	4. mnohmluvnost	4. bezvědomí	
5. neklidné			5. dezorientace	
6. agresivní			6. halucinace	

Zornice: ☐	Z. po osvětlení: ☐	Spojivky: ☐	Nosní přepážka: ☐	Chůze: ☐
1. střední	1. střední	1. normální	1. normální	1. jistá
2. široké	2. široké	2. edematózní	2. zarudlá	2. kolísavá
3. úzké	3. úzké	3. zarudlé	3. vřed	3. padá
		4. bílé	4. perforce	4. nemožná

Nystagmus Slů; o jedné noze Pokus prst - nos Rhomberg Předklon záklon

Nález poranění, vpichů, čerstvé, starší jizvy: _____ Abstinenční příznaky _____

Výsledek imuno vyšetření: _____ Vyšetřovaný jevi poruchy psychosenzomotorických funkcí _____

Odběr krve (2x 10 ml) proveden dne _____ v čase _____ odběru přítomen _____
k desinfekci kůže použito _____

Odběr moče proveden dne _____ v čase _____ odběru přítomen _____

Razítko zařízení, jmenovka a podpis lékaře

C) VYPLNÍ TOXIKOLOGICKÁ LABORÁTOŘ